

Bijlagen behorende bij:

Vraagspecificatie MVI/ MVOO criteria 2022-2028

6.1 Nederlandse stakeholders en hun verantwoordelijkheden

Datum en versie: mei 2022

Geleverd bij aanvraag: Ja

Nederlandse stakeholders en hun verantwoordelijkheden

Toelichting

Onderstaande bijlage is een overzicht van de Nederlandse stakeholders en hun verantwoordelijkheden. Zo spoedig mogelijk wordt o.a. door de Vlaamse OG gezocht naar Vlaamse tegenhangers die ingezet kunnen worden voor dit project.

Stakeholders en hun verantwoordelijkheden

Vertegenwoordigers van verschillende groepen belanghebbenden binnen de rijksoverheid hebben in gezamenlijk overleg de globaal overeen gekomen taak- en rolverdeling geconcretiseerd. Vertegenwoordigers van de categoriemanagers, het CBA, DG Organisatie en Bedrijfsvoering Rijk, de beleidsdepartementen BZK, IenW & EZK en PIANOo, de portfoliomanager facilitair en de portefeuillehouders MVI van de ICIA onderschrijven de hier beschreven verantwoordelijkheden (vastgelegd in de ICIA van september 2013 en de kamerbrief voortgang duurzaam inkopen van 7 februari 2014).

Beleidsdepartementen

Alle betrokken beleidsdepartementen zijn en blijven beleidsverantwoordelijk voor de binnen hun portefeuille vallende thema's. Dat geldt ook voor zaken als beleids(effect)metingen en het volgen van de internationale ontwikkelingen op het eigen beleidsterrein. Daarbij hebben zij tot taak om (ten behoeve van de rijksinkoop) BZK en IenW te voeden met de te ondersteunen (internationale) beleidsdoelen, de formulering van de relevante aspecten en de hierbij na te streven ambities. Hierin spelen ontwikkelingen in Europa een belangrijke rol.

BZK/ IenW

BZK/ IenW coördineert en faciliteert in samenspraak met de Interdepartementale Commissie Inkopen en Aanbesteden (ICIA) en de Interdepartementale Commissie Bedrijfsvoering Rijksdienst (ICBR) dat Rijksinkopers duurzaam inkopen toepassen en stelt de hiervoor benodigde kaders op. De verantwoordelijkheid voor duurzaam inkopen door de Rijksoverheid omvat de volgende aspecten:

- Borging van een systematiek met tools en handvatten voor rijksinkopers waaronder de instandhouding van de circa 47 voor het rijk relevante MVI-criteria productgroepen om duurzaam in te kopen;
- T.a.v. het instandhoudingsproces van de MVI-criteria en de MVI-criteriatool zullen IenW en Rijkswaterstaat de regierol op zich nemen.

Categoriemanagers

Categoriemanagement is een werkwijze om producten en diensten in te inkopen, via samenwerking en specialisatie. Per categorie wordt een categoriemanager aangewezen met deskundigheid over maar één categorie. Organisaties besteden niet individueel aan maar doen dit gezamenlijk onder leiding van de categoriemanager. Categoriemanagement creëert een breed gedragen strategie, financiële besparing en bundeling van kennis.

Categoriemanagement is het bundelen van inkoop (gezamenlijk aanbesteden) maar ook het bundelen van kennis (specialisatie en deskundigheid). De in te kopen producten worden verdeeld over categorieën welke zijn ondergebracht bij een categoriemanager. Onder categorie wordt verstaan: het geheel van onderling logisch samenhangende goederen en/of diensten, dat zich leent om als geheel te worden gemanaged en als zodanig (formeel) is benoemd. Voorbeelden zijn bedrijfskleding, catering, uitzendkrachten en dataverbindingen.

De categoriemanagers krijgen tot taak om periodiek de actualiteit van de eisen en criteria in de aan hen toegewezen productgroepen te beoordelen en zo nodig bij te stellen. Tevens wordt van de categoriemanagers verwacht dat zij op grond van hun contacten met de markt en de marktkennis die zij zouden moeten hebben, dat zij ook in staat zijn om trends op het vlak van duurzaamheid, innovatie en een aantal andere voor inkoop relevante beleidsdoelen te onderkennen. Deze gesignaleerde trends leveren zij aan als feedback voor de actualisatie van de criteria.

Directeuren overleg duurzame leefomgeving Rijkswaterstaat

De samenhang en het inhoudelijke beheer van de criteria in het GWW domein worden geborgd via het Duurzaam GWW verband. Inhoud en beheer richten zich daarbij op het basisniveau (de minimumeisen) van de aanpak dGWW. Dit sluit mooi aan bij het oorspronkelijke gedachtegoed van dGWW. De eisen zitten in de MVI-criteria en de volgende 2 stappen zijn dan geborgd in de aanpak dGWW (de procesaanpak via het ambitieweb). Daarmee worden de twee systemen (dGWW en MVI-criteriatool) geïntegreerd. Binnen Rijkswaterstaat wordt de rol van categoriemanager deels vertegenwoordigd door (hoofd)kennisveldtrekkers GWW.

Commissie Bedrijfsjuridisch Advies (CBA)

De Commissie Bedrijfsjuridisch Advies (CBA) bundelt bedrijfsjuridische expertise van departementen in één gezaghebbend bedrijfsjuridisch adviesorgaan binnen het Rijk. CBA adviseert gevraagd en ongevraagd de diverse rijksonderdelen zoals departementen en hun agentschappen over bedrijfsjuridische vraagstukken en in het bijzonder de aanbestedingsrechtelijke. Daarnaast is de CBA verantwoordelijk voor het onderhouden en ontwikkelen van de algemene Rijksinkoopvoorwaarden: ARIV, ARVODI en ARBIT met bijbehorende modelovereenkomsten. Indien de actualisatie van MVI-criteria leidt tot een aanpassing van de minimumeisen zullen de aanbestedingsrechtelijke aspecten worden beoordeeld door een commissie van aanbestedingsjuristen van het rijk.

Interdepartementale Commissie Inkopen en Aanbesteden (ICIA)

Een moderne professionele en efficiënte inkoop bij de rijksoverheid. Dat is het domein dat de commissie inkopen en aanbesteden tot de hare rekent. Als subcommissie van de ICBR borgt zij het rijksbrede beleid op dit terrein en doet voorstellen voor de ontwikkeling van nieuwe kaders en standaarden. De ICIA adviseert onder meer de eigen ambtelijke en politieke leiding gevraagd en ongevraagd over de doelstelling en uitvoering van de inkoop bij het Rijk. Leden van de ICIA zijn de coördinerend directeuren Inkoop van de departementen. Het ICIA zal de definitieve wijzigingsvoorstellen en daarmee de geactualiseerde MVI-criteria vaststellen.

Interdepartementale Commissie Bedrijfsvoering Rijksdienst (ICBR)

De ICBR is ambtelijk voorportaal van de Raad voor Bestuur en Justitie (RBJ) en verzorgt (via het zogeheten SGO Voorportaal) in die rol de voorbereiding van de besluitvorming in de RBJ over belangrijke wetgeving en beleidsonderwerpen op het terrein van de bedrijfsvoering rijksdienst. De ICBR staat voor het rijksbreed sturen op een doelmatige en doeltreffende bedrijfsvoering. De commissie heeft tot taak op dit terrein de in het eerste lid genoemde terreinen desgevraagd of uit eigen beweging te adviseren over wet- en regelgeving en beleidsinitiatieven. Leden: de hoogst verantwoordelijke ambtenaren voor de bedrijfsvoering van alle ministeries, de plaatsvervangend SG's of de (hoofd)directeuren bedrijfsvoering. Voorzitter is de directeur-generaal Organisatie en Bedrijfsvoering Rijk van het ministerie van BZK.

PIANOO

PIANOO (Professioneel en Innovatief Aanbesteden, Netwerk voor Overheidsopdrachtgevers) heeft als taak het inkopen en aanbesteden bij alle overheden te professionaliseren. Met oog voor rechtmatigheid én doelmatigheid. Professionele inkoop draagt bij aan het beleid van de organisatie en biedt value for tax payers' money.

PIANOO brengt experts op inkoop- en aanbestedingsgebied bij elkaar, bundelt kennis en ervaring en geeft advies en praktische tips. Verder stimuleert het expertisecentrum de dialoog tussen opdrachtgevers bij de overheid en het bedrijfsleven. PIANOO werkt voor en met een netwerk van ruim 3.500 inkopers en aanbesteders. Professioneel inkopen betekent inkoop koppelen aan de beleidsdoelen, aan de begroting en focussen op doelmatigheid en kwaliteit. Nog te vaak ligt de focus bij inkoop op het volgen van de aanbestedingsregels en op de laagste prijs.

PIANOO is een onderdeel van het ministerie van EZK en valt onder de directie Nationale Programma's van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl). Informatievoorziening en de loket/helpdeskfunctie betreffende de MVI-criteria blijven op één centrale plek liggen, zoals dat nu ook het geval is bij PIANOO.

6.2 Voorbeeld wijzigingsdocument Openbare Verlichting

Datum en versie: juli 2021

Geleverd bij aanvraag: Ja

Wijzigingsdocument

OVL 2021

Versie 1.3, 30 juni 2021

Inleiding

Voor u ligt het wijzigingsdocument voor Openbare Verlichting. In dit document hebben we de wijzigingen voor de verschillende criteria aangegeven en nieuwe criteria toegevoegd. Deze wijzigingen zijn tot stand gekomen op basis van de Europese GPP-criteria die voor openbare verlichting zijn opgesteld, en input vanuit een klankbordgroep van experts van overheden en marktpartijen, verzoeken die via PIANOo kenbaar zijn gemaakt en veranderingen in wetgeving, regelgeving of normen.

De volgende wijzigingen zijn opgenomen:

- Gunningscriterium Energiezuinige Led-verlichting aangepast naar energiezuinige lichtbron (op basis van energielabel)
- Wijziging Circulaire economie criteria

Toegevoegd op basis van EU GPP:

- Gunningscriterium energiezuinigheid lichtbron
- Arbeidssfactor (eis)
- Lichtkleur (eis)
- Versterking van instructies (eis)
- Terugwinning van afval (eis)
- Repareerbaarheid (eis niveau 2)
- Eis aan binnendringingsbescherming (IP-klasse)
- Eis aan storingspercentage voorschakelapparatuur (2 niveaus)
- Informatie over materiaalgebruik (eis niveau 2)

Legenda

tekst: ~~te verwijderen tekst~~

Onderstreepte tekst: aangepaste tekst (nieuw toegevoegd)

Eventueel nieuwe criteria bevatten geen opmaak, maar zijn geduid met '**Nieuw**'

(Deze opmaak is bepaald door de Word-instellingen van Wijzigingen bijhouden en kan afhankelijk van de instellingen verschillen van kleur)

Overige wijzigingen

Naast de genoemde wijzigingen in dit document worden de volgende wijzigingen doorgevoerd:

- Enkele links worden aangepast.
- Enkele taal- en spelfouten worden verbeterd

1 Openbare verlichting / Toepassen energiezuinige verlichting

- **Ambition level:** 1
- **Criterion type:** EIS
- **Criterion code:** 033.01

In nieuwe situaties en bij vervanging/vernieuwing in bestaande situatie [worden lichtbronnen toegepast met minimaal energieklassen C volgens EU verordening 2019/2015](#).

Mogelijke bewijsmiddelen

- [Technische productspecificaties of andere documentatie waaruit blijkt dat aan dit criterium is voldaan.](#)
- [Of gelijkwaardig.](#)

2 Openbare verlichting / Naarmate de verlichting energiezuiniger is, wordt dit hoger gewaardeerd (**Nieuw**)

- **Ambition level:** 2
- **Criterion type:** GC
- **Criterion code:** 033.15

Naarmate de inschrijver voor de lichtbronnen een gunstiger energielabel toepast dan energielabel C (volgens EU verordening 2019/2015) wordt de inschrijving hoger gewaardeerd.

Mogelijke bewijsmiddelen

- Technische productspecificaties of andere documentatie waaruit blijkt dat aan dit criterium is voldaan.
- Of gelijkwaardig.

3 Openbare verlichting / Levensduur led-module

- **Ambition level:** 1
- **Criterion type:** EIS
- **Criterion code:** 033.02

Led [module systemen](#) die worden toegepast, dienen een verwachte levensduur van [81000](#) branduren te hebben en te voldoen aan L80F10 (LxLy waarde) en Tq 25°C.

Toelichting voor de inkoopende organisatie

De lumen output van [de led module](#) [het ledsysteem](#) ten opzichte van de nieuwwaarde moet bij einde levensduur groter zijn dan 80% (L-waarde) in lijn met norm IES TM21. Het maximale percentage dat deze waarde niet haalt is 10 % (F-waarde). De Tq waarde van het ledsysteem (de door de fabrikant opgegeven maximale bedrijfstemperatuur) heeft een referentietemperatuur van 25 graden Celsius. Hoe hoger de stroom door de led hoe hoger de temperatuur van de led en hoe sneller de led veroudert en terugloopt in lumen output.

Om de levensduur en de werking van het ledsysteem te verzekeren is de armatuur ontworpen om de

warmtehuishouding te garanderen. Hierbij is het toepassen van dynamische hulpmiddelen zoals bijvoorbeeld ingebouwde ventilatoren niet toegestaan.

Mogelijke bewijsmiddelen

- Bewijs van de levensduur voorspelling gebaseerd op HALT testen (Highly Accelerated Life Testing) of gelijkwaardige methodes. De HALT test moet tenminste onder de volgende condities zijn uitgevoerd:
 - Tc temperatuur gemeten onder de opgegeven Ta or Tq temperatuur van tenminste 25 °C.
 - Levensduur verwachting in h.
 - Ten minste 15.000 in- en uitschakelingen voor de gehele levensduur.
- Of gelijkwaardig.

4 Openbare verlichting / Dimbare OVL-installatie

- **Ambition level:** 1
- **Criterion type:** EIS
- **Criterion code:** 033.03

A. Bij nieuwbouw van OVL-installaties en bij complete vervanging van lampen en armaturen van bestaande OVL-installaties langs verkeerswegen:

De OVL-installatie moet dimbaar zijn in minimaal twee dimstanden: tot minstens 10% van de maximale lichtopbrengst en het moet mogelijk zijn (lokaal of online) te programmeren dat de verlichting 's nachts wordt uitgeschakeld.

B. Bij nieuwbouw van OVL-installaties en bij complete vervanging van lampen en armaturen van OVL-installatie, in woon- en verblijfsgebieden:

Het ledsysteem moet geschikt zijn om gedimd te worden en het moet mogelijk zijn (lokaal of online) te programmeren dat de verlichting 's nachts wordt uitgeschakeld. ~~De inkopende organisatie kan hiervan afwijken indien dimbare verlichting vanuit kostenoverwegingen niet wenselijk is.~~

5 Openbare verlichting / Lichthinder wordt beperkt

- **Ambition level:** 1
- **Criterion type:** EIS
- **Criterion code:** 033.04

De lichtuitstraling van de OVL-installatie moet vallen binnen de grenswaarden als gesteld in de Richtlijn Lichthinder 2020 van de Nederlandse Stichting voor Verlichtingskunde (NSVV).

Toelichting voor de inkopende organisatie

De richtlijn lichthinder geeft grenswaarden voor lichtuitstraling. Als lichthinder wordt het ten gevolge van lichtuitstraling van de openbare verlichting installatie optreden van overlast bij mens, plant of dier bedoeld. De Richtlijn Lichthinder 2014⁵²⁰ kan gevonden worden op de website van de NSVV.

Mogelijke bewijsmiddelen

- Documenten waaruit blijkt hoe de lichthinder bepaald is. De lichthinder moet worden bepaald aan de hand van de Richtlijn Lichthinder 2020 van de NSVV.
- Of gelijkwaardig.

6 Openbare verlichting/ Arbeidsfactor **(Nieuw)**

- **Ambition level:** 1
- **Criterion type:** EIS
- **Criterion code:** 033.16

De arbeidsfactor voor de te installeren armatuur moet $\geq 0,90$ zijn.

Mogelijke bewijsmiddelen:

De inschrijver moet schriftelijk verklaren dat de verlichtingsapparatuur die hij voornemens is te leveren voldoet aan het criterium, gestaafd met een verklaring van de fabrikant en de resultaten van de overeenkomstig IEC 61000-3-2 uitgevoerde tests.

Gebaseerd op EU GPP

7 Openbare verlichting/ Lichtkleur **(Nieuw)**

- **Ambition level:** 1
- **Criterion type:** EIS
- **Criterion code:** 033.17

In woongebieden moet, om het risico van hinder voor de mens te beperken, de CCT van lichtbronnen ≤ 3000 K en moet een dim- of uitschakelprogramma worden geïmplementeerd.

Het dimprogramma moet in overeenstemming zijn met de eisen van criterium Openbare verlichting / Dimbare OVL-installatie.

Mogelijke bewijsmiddelen:

- Technische informatie waarin de de lichtspectra van alle te leveren lampen zijn opgenomen.
- De resultaten van CCT-metingen, gerapporteerd in overeenstemming met CIE 15.
- Of gelijkwaardig

Gebaseerd op EU GPP

8 Openbare verlichting / Energiezuinige OVL-installatie

- **Ambition level:** 2
- **Criterion type:** GC
- **Criterion code:** 033.05

Naarmate de ~~[niet benoemen waar de uitdraag zich op richt; bijvoorbeeld een OVL-installatie of lichtbron plus armatuur, etc.]~~ een energiezuiniger is dan ~~[X]energielabel C~~, wordt de inschrijving hoger gewaardeerd.

Beoordeling vindt plaats op basis van het ~~energielabel van de OVL-installatie op basis van de 'Handleiding energielabelling openbare verlichting' energieverbruik over de gehele periode dat het ledsysteem in gebruik is (gebruiksfasen), uitgedrukt in kWh/jaar.~~

Toelichting voor de inkoopende organisatie

~~De inkoopende organisatie dient zelf de referentiewaarde [X] aan te geven. Bij vervanging in een~~

Met opmerkingen [WD1]: De wijzigingen in dit criterium zijn onder voorbehoud van actualisatie van de handleiding energielabelling en de bijbehorende tool. Alleen als deze geactualiseerd en vrij toegankelijk beschikbaar zijn, wordt dit criterium aangepast. Is dit niet het geval dan wordt het bestaande criterium ongewijzigd behouden.

Alleen van toepassing verklaren bij standaard lichtniveaus. In de handleiding staat duidelijk wanneer hij van toepassing verklaard kan worden. Alleen wanneer richtlijn gebruikt wordt is deze methode van toepassing.

bestaande situatie kan bijvoorbeeld een 20% afname van energieverbruik van het vervangen onderdeel of gehele installatie als referentie worden gehanteerd.

Voor het bepalen van het energieverbruik van de openbare verlichtingsinstallatie en de referentiewaarde wordt de 'Handleiding energielabeling openbare verlichting' en bijbehorende rekentool gebruikt.

Mogelijke bewijsmiddelen:

- Een berekening waaruit het energielabel blijkt op basis van de 'handleiding energielabeling openbare verlichting'.
- Of gelijkwaardig

9 Openbare verlichting / OVL-installatie bestaat uit recyclebare of hernieuwbare materialen

- **Ambition level:** 2
- **Criterion type:** GC
- **Criterion code:** 033-06

Dit deel van de inschrijving wordt hoger gewaardeerd naarmate:

- het percentage van het gewicht van de OVL-installatie dat afkomstig is uit gerecycleerde* of biobased** materialen hoger is;
- de onderdelen van de OVL-installatie gemakkelijker kunnen worden gedemonteerd, vervangen, hergebruikt en gerecycleerd:
 - De aansluitingen zijn eenvoudig te vinden, bereikbaar met gangbaar gereedschap, op locatie te demonteren en voor zover mogelijk genormaliseerd.
 - Demontage beschadigt de onderdelen niet***.
 - Kunststofonderdelen bestaan uit één polymeer of compatibele polymeren.

**Definitie gerecyclede grondstoffen: materiaal dat verkregen is via opwerking van afvalmateriaal. Dit kan een afvalstroom in een productieproces zijn (Pre-consumer fase) of afkomstig van producten die al een eerdere gebruiksfunctie hebben vervuld, zoals consumentenafval (Post-consumer fase). Het materiaal kan afkomstig zijn van zowel soortgelijke als andersoortige producten dan het doelproduct. Kenmerkend voor recycling is dat het materiaal gescheiden wordt tot een zo zuiver mogelijke grondstof en aan het begin van een productieproces wordt heringevoerd. Op voorhand van het recyclingproces is doorgaans niet bekend in welk eindproduct het materiaal terecht komt. Doorgaans is een bewerking nodig om de materialen opnieuw in te kunnen zetten in de oorspronkelijke of andere toepassing.*

***Definitie biobased of hernieuwbaar materiaal: materiaal van biologische oorsprong, exclusief materiaal uit geologische afzetting of fossiele materialen. Het gaat om grondstoffen die bestaan uit biomassa. De biomassa kan direct toepasbaar zijn of gebruikt worden in een (chemisch proces) voor de productie van biobased materialen of producten. De definitie van biomassa sluit aan bij de transitieagenda biomassa en voedsel: biomassa is een hernieuwbare grondstof die reeds opgenomen CO₂ vasthoudt. Biomassa is een verzamelnaam voor landbouwgewassen, hout, grassen, gewassen die in het water geteeld worden zoals algen en wieren en reststromen die in de keten van oogst tot en met consumptie en eindverwerking ontstaan. Ook producten gewonnen uit dierlijk restmateriaal rekenen we tot biomassa. Natuurlijke materialen mogen alleen onder de volgende voorwaarden worden meegeteld als hernieuwbaar:*

Met opmerkingen [W2]: Verwijderd op basis van feedback expertsessie. Criterium te weinig meetbaar, roept veel vragen op.

Experts stelden voor om een eis op te nemen waarin de samenstelling van de installatie moet worden aangegeven (materialenpaspoort).

- *Hout dat voldoet aan de "Dutch Procurement Criteria for Timber" ten aanzien van duurzaam bosbeheer en de handelsketen, zie criterium 1 (verwerkt) hout dient aan duurzaamheidseisen te voldoen*

- *Overige natuurlijke materialen: hernieuwbaar binnen 10 jaar*

****Demontage moet mogelijk zijn zonder schade aan de onderdelen, zodat onderdelen makkelijk te vervangen zijn en eenvoudig kunnen worden hergebruikt.*

Mogelijke bewijsmiddelen

- *testrapport met details over de demontage van de OVL-installatie;*
- *of gelijkwaardig.*

279 Openbare verlichting / Een beter plan circulaire economie wordt hoger gewaardeerd - bij voldoende aanbod

- **Ambition level:** 3
- **Criterion type:** GC
- **Criterion code:** 033.07

De inschrijver dient een plan van aanpak in, waarin wordt beschreven welke bijdrage wordt geleverd aan de circulaire economie door de opdracht waarop de aanbesteding betrekking heeft. Elementen die in het plan naar voren moeten komen zijn:

- *Visie op (de onderdelen van) de opdracht als het gaat om grondstofgebruik: uitgewerkt volgens de hiërarchie van de R-ladder: refuse, reduce, reuse, repair, refurbish, remanufacture, repurpose, recycle en recover. hoe draagt het grondstofgebruik in deze opdracht bij aan een circulaire economie;*
- *visie op (de onderdelen van) de opdracht als het gaat om waardebehoud van grondstoffen tijdens en na gebruik.*
- *visie op (de onderdelen van) de opdracht: vrijkomende reststoffen bij uitvoering van de opdracht.*
- Samenwerking met en consequenties voor de inkoopende organisatie, zoals het bijhouden van administratie voor onderhoud of retoursystemen.
- Samenwerking met ketenpartners.
- Bij een contract waarin (ook) langjarig onderhoud (meer dan drie jaar) of leveringen gedurende meer dan drie jaar: specifieke visie op doorontwikkeling richting een volledig circulair systeem, gedurende de looptijd van het contract.
- Organisatie en taakverdeling gedurende de looptijd van het contract:
 - beoogde rollen en verplichtingen van de inschrijver/leverende partij(en);
 - beoogde rollen en verplichtingen van de aanbestedende partij.

Een beter plan wordt hoger gewaardeerd. Het plan van aanpak wordt beoordeeld op de volgende aspecten:

- De visie op grondstofgebruik, gewaardeerd volgens de hiërarchie van de R-ladder: bijdragen aan hogere treden worden hoger gewaardeerd dan bijdragen aan lagere treden;
- Mate waarin het plan van aanpak SMART is beschreven: hoe SMARTER hoe hoger de waardering;

~~De visie op grondstofgebruik wordt gewaardeerd volgens de hiërarchie van de R-ladder: bijdragen aan hogere treden worden hoger gewaardeerd dan bijdragen aan lagere treden;~~

- ~~betrokkenheid~~ **Betrokkenheid** van samenwerkingspartners in de gehele keten; hoe meer betrokkenheid hoe hoger de waardering;
- ~~Compleetheid van beschreven onderwerpen.~~
- ~~Realiteitszin: stand van zaken, doelen, benodigde acties en tijdspad.~~
- ~~SMART-aanpak en doelen m.b.t.:~~
 - ~~betrokkenheid van samenwerkingspartners in de gehele keten;~~
 - ~~organisatie van het project.~~
- ~~Motivatie van de rol van de diverse ketenpartijen en aanbestedende partij.~~

Toelichting voor de inkopende organisatie

Dit criterium is van toepassing als uit marktverkenning blijkt dat er producten of product-dienstcombinaties op de markt worden aangeboden die voldoen aan de principes van een circulaire economie, zoals beschreven in de wegwijzer Circulair Inkopen.

Evalueer als inkopende organisatie ook de beoogde contractvorm, bijvoorbeeld een product-service-systeem (lease, pay-per-use), koop-terugkoop, koop-doorkoop.

Voor meer informatie over circulair inkopen, zie de het stappenplan op de website van PIANOo.

Indien het onderwerp circulaire economie gewenst is als selectiecriteria, kan de inschrijver worden gevraagd naar referenties van uitgevoerde projecten volgens de principes van de circulaire economie en de toepassing in de eigen organisatie.

2810 Openbare verlichting / Een beter plan circulaire economie wordt hoger gewaardeerd - bij onvoldoende aanbod

- **Ambition level:** 3
- **Criterion type:** GC
- **Criterion code:** 033.08

De inschrijver dient een ontwikkelplan in te dienen, dat bij uitvoering leidt tot een zo circulair mogelijke omgang met grondstoffen gedurende de loop van het contract. In het plan wordt ingegaan op:

- ~~Visie op (de onderdelen van) de opdracht als het gaat om grondstofgebruik, uitgewerkt volgens de hiërarchie van de R-ladder refuse, reduce, reuse, repair, refurbish, remanufacture, repurpose, recycle en recover. visie op (de onderdelen van) de opdracht als het gaat om grondstofgebruik: hoe draagt het grondstofgebruik in deze opdracht bij aan een circulaire economie.~~
- ~~Visie op (de onderdelen van) de opdracht als het gaat om waardebehoud van grondstoffen tijdens en na gebruik.~~
- ~~Visie op (de onderdelen van) de opdracht als het gaat om vrijkomende reststoffen ten gevolge van de werkzaamheden.~~
- Het identificeren en benoemen van nog niet-circulaire aspecten van de keten.
- Te nemen maatregelen om circulariteit te vergroten:
 - welke stimulerende maatregelen worden getroffen;
 - welk onderzoek naar circulariteit en de wijze waarop dat kan worden bereikt wordt uitgevoerd;

- welke (keten)partijen worden daarbij betrokken.
- Het beoogde doel en tijdspad voor de totstandkoming van een circulair systeem.
- De rol van de inschrijver en de rol van de inkoopende organisatie bij de doorontwikkeling.
- Organisatie en taakverdeling gedurende de looptijd van het contract:
 - beoogde rollen en verplichtingen van de inschrijver/leverende partij(en);
 - beoogde rollen en verplichtingen van de inkoopende organisatie (zoals het bijhouden van administratie voor onderhoud of retoursystemen).

Een beter plan wordt hoger gewaardeerd. Het plan wordt beoordeeld op de volgende aspecten:

- De visie op grondstofgebruik, gewaardeerd volgens de hiërarchie van de R-ladder: bijdragen aan hogere treden worden hoger gewaardeerd dan bijdragen aan lagere treden;
- Mate waarin het plan van aanpak SMART is beschreven: hoe SMARTER hoe hoger de waardering;
- Betrokkenheid van samenwerkingspartners in de gehele keten: hoe meer betrokkenheid hoe hoger de waardering;
- Motivatie van de rol van de diverse ketenpartijen en aanbestedende partij: hoe duidelijker de rol is omschreven, hoe hoger de waardering;
- Compleetheid van beschreven onderwerpen.
- Realiteitszin: stand van zaken, doelen, benodigde acties en tijdspad.
- SMART-aanpak en doelen m.b.t.:
- Bbetrokkenheid van samenwerkingspartners in de gehele keten;
- organisatieOrganisatie van het project.

Toelichting voor de inkoopende organisatie

Dit criterium is van toepassing als:

- uit marktverkenning blijkt dat er nog niet of nauwelijks producten of product-dienstcombinaties op de markt worden aangeboden die voldoen aan de principes van een circulaire economie, zoals beschreven in de wegwijzer Circulair Inkopen en
- er sprake is van een contract waarin (ook) langjarig onderhoud (meer dan drie jaar) of sprake is van leveringen gedurende meer dan drie jaar.
Voor meer informatie over circulair inkopen, zie het stappenplan op de website van PIANOo. Indien het onderwerp circulaire economie gewenst is als selectiecriterium, kunt u vragen naar de referenties van de gegadigde op uitvoer van projecten volgens de principes van de circulaire economie en de toepassing in de eigen organisatie.

2911 **Gebruik van een hoger percentage circulair materiaal wordt hoger gewaardeerd**

- Ambitieniveau: 3
- Criteriumtype: GC
- Criterion code: 041.14

De inschrijver moet aangeven welk massapercentage van het toegepaste materiaal in het eindproduct wordt vertegenwoordigd door circulaire materialen, dat wil zeggen: hergebruikt, biobased of gerecycled.

Gedownload van de website www.mvicriteria.nl op 08-06-2021 10:56

Met opmerkingen [JB3]: Nieuw criterium ter vervanging van:

- 'Gebruik van een hoger percentage biobased en/of gerecycled materiaal wordt hoger gewaardeerd'
- 'Meer hergebruikte producten/productonderdelen wordt hoger gewaardeerd'

Naarmate een groter aandeel van het toegepaste materiaal in het eindproduct circulaire materialen betreft, wordt de inschrijving hoger gewaardeerd, volgens de volgende factoren per categorie: [x].

Definitie hergebruikte producten of onderdelen:

producten of onderdelen die al in gebruik zijn geweest in dezelfde, oorspronkelijke vorm- nogmaals gebruiken voor hetzelfde doel als waarvoor zij in eerste instantie bedoeld waren. Ook het reviseren (refurbishen, herfabriceren) van een bestaand product, door gebruik te maken van productonderdelen van afgedankte producten, componenten en materialen met een vergelijkbare functie, wordt gezien als 'hergebruik'. Gerecyclede grondstoffen vallen niet onder deze definitie, aangezien deze via een omvormproces zijn verkregen; bij recycling wordt de oorspronkelijke vorm van het product niet behouden.

Definitie biobased of hernieuwbaar materiaal:

materiaal van biologische oorsprong, exclusief materiaal uit geologische afzetting of fossiele materialen. Het gaat om grondstoffen die bestaan uit biomassa. De biomassa kan direct toepasbaar zijn of gebruikt worden in een (chemisch proces) voor de productie van biobased materialen of producten. De definitie van biomassa sluit aan bij de transitieagenda biomassa en voedsel: 'biomassa is een hernieuwbare grondstof die reeds opgenomen CO₂ vasthoudt. Biomassa is een verzamelnaam voor landbouwgewassen, hout, grassen, gewassen die in het water geteeld worden zoals algen en wieren en reststromen die in de keten van oogst tot en met consumptie en eindverwerking ontstaan. Ook producten gewonnen uit dierlijk restmateriaal rekenen we tot biomassa. Natuurlijke materialen mogen alleen onder de volgende voorwaarden worden meegeteld als hernieuwbaar:

- Hout dat voldoet aan de "Dutch Procurement Criteria for Timber" ten aanzien van duurzaam bosbeheer en de handelsketen, zie criterium '**(verwerkt) hout dient aan duurzaamheidseisen te voldoen**'.
- Overige natuurlijke materialen: hernieuwbaar binnen 10 jaar

Definitie gerecycled materiaal:

materiaal dat verkregen is via opwerking van afvalmateriaal. Dit kan een afvalstroom in een productieproces zijn (Pre-consumer fase) of afkomstig van producten die al een eerdere gebruiksfunctie hebben vervuld, zoals consumentenafval (Post-consumer fase). Het materiaal kan afkomstig zijn van zowel soortgelijke als andersoortige producten dan het doelproduct. Kenmerkend voor recycling is dat het materiaal gescheiden wordt tot een zo zuiver mogelijke grondstof en aan het begin van een productieproces wordt heringevoerd. Op voorhand van het recyclingproces is doorgaans niet bekend in welk eindproduct het materiaal terecht komt. Doorgaans is een bewerking nodig om de materialen opnieuw in te kunnen zetten in de oorspronkelijke of andere toepassing.

De inschrijver geeft bij inschrijving aan:

- welk aandeel (op gewichtsbasis) van het totale product een circulaire materiaal betreft en een verdeling over de verschillende circulaire oplossingen: hergebruikt, biobased, gerecycled.
- welke oorsprong de hergebruikte product(onderdelen) hebben en welke functies (en eventueel prestatie) zij voorheen vervulden;
- de garantietermijn(en) van hergebruikte producten / productonderdelen;
- welke oorsprong de biobased materialen hebben;
- welke de herkomst is van gerecycled materiaal, met de volgende herkomstmogelijkheden:
 - Post-consumer materiaal: elk materiaal of elk voorwerp dat door de eindgebruiker(s) voor onbepaalde tijd is gebruikt voor het doel waarvoor het was gemaakt, en daarna is afgedankt.
 - Pré-consumer materiaal: elk materiaal of elk voorwerp dat afkomstig is van afval gegenereerd door de industrie, en niet is gebruikt door de consument.
- op welke aannames de inschrijver de aanbidding baseert en/of welke risico's de inschrijver identificeert bij de te leveren producten.

(Producten met) circulaire materialen dienen te voldoen aan gestelde technische, functionele en MVI-eisen in het PVE.

Toelichting voor de inkopende organisatie

Vul op de plaats van [x] de specifieke waardering per categorie. Maak daarbij eigen keuzes. Hergebruik van bestaande producten of onderdelen reduceert direct de benodigde grondstoffen en productieprocessen voor het product. In de hiërarchie van materiaalgebruik is hergebruik te prefereren boven het gebruik van gerecyclede grondstoffen. Voor gerecycled materiaal kan bijvoorbeeld gelden dat post-consumer materiaal hoger wordt gewaardeerd dan de pré-consumer materiaal.

De productie en het gebruik van biobased grondstoffen kan gepaard gaan met ongewenste effecten, zoals concurrentie met voedsel, extra transport of extra energieverbruik. Deze ongewenste effecten kunnen worden voorkomen door de duurzame herkomst en productie van de toegepaste biomassa te waarborgen of beter te waarderen. Aan het criterium kan dan worden toegevoegd dat de toegepaste biobased grondstoffen 'duurzaam' dienen te zijn, waarbij het volgende kan worden overwogen:

- Hoogste waardering: de biomassa bestaat uit reststromen uit de EU.
- Gemiddelde waardering: de biomassa bestaat uit reststromen van buiten de EU.
- Lagere waardering: de biomassa is afkomstig van primaire landbouwproducten uit Europa.
- Laagste waardering: de biomassa is afkomstig van duurzaam geproduceerde landbouwproducten van buiten Europa: aan te tonen met de RED (EU-richtlijn 2009/28). Wanneer de landbouwproducten gecertificeerd zijn conform één van de gangbare landbouwcertificatiesystemen (Bonsucro, RSPO, RTRS) of duurzaamheidscertificeringssystemen voor biobased producten (zoals ISCC+) dan wordt aan de eisen voldaan.

Voor meer informatie over biobased inkopen, zie [de website van PIANOo] (<https://www.pianoo.nl/nl/themas/maatschappelijk-verantwoord-inkopen/mvi-themas/biobased-inkopen>).

Mogelijke bewijsmiddelen

- Documentatie betreffende de samenstelling en gebruikte grondstoffen/materialen voor (de onderdelen van) de geleverde producten.
- Of gelijkwaardig.

Voor wat betreft aandeel biobased grondstoffen:

- Certificaat waaruit blijkt dát en welk aandeel biobased grondstoffen zijn gebruikt: 'OK biobased'-certificaat, 'DIN Geprüft Bio-based'-certificaat, of een gelijkwaardig certificaat.
- 'Groencertificaat', waarmee voor bepaalde productiemethoden, de biomassa fractie van een biobased product rekenkundig kan worden bepaald via een gecertificeerde massabalans, of een gelijkwaardig certificaat.
- NTA 8080-certificaat, dat aantoont dat de biomassa die is gebruikt van duurzame herkomst is, of een gelijkwaardig certificaat.
- Rapport dat is opgesteld door een onafhankelijke derde, dat aantoont dat het gebruikte materiaal biobased is. Methodes die kunnen worden gebruikt om de biobased content te bepalen zijn:
- de ASTM D6866 methode of gelijkwaardig;
- een methode genoemd in [het Rapport 16721:2014 van CEN](European Committee for Standardization), dat een overzicht geeft van verschillende beschikbare methoden om de biobased fractie te bepalen.

30 — Openbare verlichting / Meer hergebruikte producten/productonderdelen wordt hoger gewaardeerd

- — Ambition level: 3
- — Criterion type: GC
- — Criterion code: 033-09

Naarmate een groter aandeel van de te leveren producten hergebruikt product is, of bestaat uit hergebruikte onderdelen, wordt de inschrijving hoger gewaardeerd.

Met opmerkingen [WD4]: Criterium verwijderd. Het gunningscriterium voor het belonen van meer hergebruikte materialen is samengevoegd met het belonen van meer biobased en gerecycled materiaal.

Definitie hergebruikte producten of onderdelen: producten of onderdelen die al in gebruik zijn geweest in dezelfde, oorspronkelijke vorm. Gerecyclede grondstoffen vallen niet onder deze definitie, aangezien deze via een omvormproces zijn verkregen; bij recycling wordt de oorspronkelijke vorm van het product niet behouden.

De inschrijver geeft bij inschrijving aan:

- welk aandeel (op gewichtsbasis) van het totale product van hergebruikte oorsprong is;
- welke onderdelen hergebruikte onderdelen zijn;
- welke oorsprong de hergebruikte product(onderdelen) hebben en welke functies (en eventueel prestatie) zij voorheen vervulden;
- de garantietermijn(en) van hergebruikte onderdelen;
- welke aannames de inschrijver de aanbidding baseert en/of welke risico's de inschrijver identificeert bij de te leveren hergebruikte producten.

Hergebruikte producten en producten met hergebruikte onderdelen dienen, net als niet hergebruikte producten, te voldoen aan gestelde technische, functionele en MVI-eisen in het PvE.

Toelichting voor de inkoopende organisatie

Hergebruik van bestaande producten of onderdelen daarvan reduceert direct de benodigde grondstoffen en productieprocessen voor het product. In de hiërarchie van materiaalgebruik is hergebruik te prefereren boven het gebruik van gerecyclede grondstoffen.

44 — Openbare verlichting / Gebruik van een hoger percentage biobased en/of gerecycled materiaal wordt hoger gewaardeerd — GWW

- **Ambition level:** 3
- **Criterion type:** GC
- **Criterion code:** 033.10

De inschrijvers moeten aangeven welk massapercentage van het toegepaste materiaal in het eindproduct wordt vertegenwoordigd door biobased materiaal en/of gerecycled materiaal (= Massa biobased en/of gerecycled materiaal gedeeld door de totale massa).

Naarmate de geleverde producten uit een groter aandeel biobased materiaal en/of gerecycled materiaal bestaan, wordt de inschrijving hoger gewaardeerd, volgens de volgende factoren per categorie:

[X]:

Definitie biobased of hernieuwbaar materiaal:

materiaal van biologische oorsprong, exclusief materiaal uit geologische afzetting of fossiele materialen. Het gaat om grondstoffen die bestaan uit biomassa. De biomassa kan direct toepasbaar zijn of gebruikt worden in een (chemisch proces) voor de productie van biobased materialen of producten. De definitie van biomassa sluit aan bij de transitieagenda biomassa en voedsel: "biomassa is een hernieuwbare grondstof die reeds opgenomen CO₂ vasthoudt. Biomassa is een verzamelnaam voor landbouwgewassen, hout, grassen, gewassen die in het water geteeld worden zoals algen en wieren en reststromen die in de keten van oogst tot en met consumptie en eindverwerking ontstaan. Ook producten gewonnen uit dierlijk restmateriaal rekenen we tot biomassa. Natuurlijke materialen mogen alleen onder de volgende voorwaarden worden meegeteld als hernieuwbaar:

Met opmerkingen [WD5]: Criterium verwijderd. Het gunningscriterium voor het belonen van meer hergebruikte materialen is samengevoegd met het belonen van meer biobased en gerecycled materiaal.

- Hout dat voldoet aan de "Dutch Procurement Criteria for Timber" ten aanzien van duurzaam bosbeheer en de handelsketen, zie criterium **'(verwerkt) hout dient aan duurzaamheidseisen te voldoen'**.
- Overige natuurlijke materialen: hernieuwbaar binnen 10 jaar.

Definitie gerecycled materiaal:

materiaal dat verkregen is via opwerking van afvalmateriaal. Dit kan een afvalstroom in een productieproces zijn (Pre-consumer fase) of afkomstig van producten die al een eerdere gebruiksfunctie hebben vervuld, zoals consumentenafval (Post-consumer fase). Het materiaal kan afkomstig zijn van zowel soortgelijke als andersoortige producten dan het doelproduct. Kenmerkend voor recycling is dat het materiaal gescheiden wordt tot een zo zuiver mogelijke grondstof en aan het begin van een productieproces wordt heringevoerd. Op voorhand van het recyclingproces is doorgaans niet bekend in welk eindproduct het materiaal terecht komt. Doorgaans is een bewerking nodig om de materialen opnieuw in te kunnen zetten in de oorspronkelijke of andere toepassing.

Toelichting voor de inkoopende organisatie

Vul op de plaats van [x] de specifieke waardering per categorie (biobased, post-consumer gerecycled en pré-consumer gerecycled) in. Maak daarbij eigen keuzes.

De productie en het gebruik van biobased grondstoffen kan gepaard gaan met ongewenste effecten, zoals concurrentie met voedsel, extra transport of extra energieverbruik. Deze ongewenste effecten kunnen worden voorkomen door de duurzame herkomst en productie van de toegepaste biomassa te waarborgen of beter te waarderen. Aan het criterium kan dan worden toegevoegd dat de toegepaste biobased grondstoffen 'duurzaam' dienen te zijn, waarbij het volgende kan worden overwogen:

- Hoogste waardering: de biomassa bestaat uit reststromen uit de EU.
- Gemiddelde waardering: de biomassa bestaat uit reststromen van buiten de EU.
- Lagere waardering: de biomassa is afkomstig van primaire landbouwproducten uit Europa.
- Laagste waardering: de biomassa is afkomstig van duurzaam geproduceerde landbouwproducten van buiten Europa: aan te tonen met de RED (EU-richtlijn 2009/28). Wanneer de landbouwproducten gecertificeerd zijn conform één van de gangbare landbouwcertificatiesystemen (Bonsucro, RSPO, RTRS) of duurzaamheidscertificatiesystemen voor biobased producten (zoals ISCC+) dan wordt aan de eisen voldaan.

Voor meer informatie over biobased grondstoffen, zie de website van PIANOo.

Mogelijke bewijsmiddelen

- Documentatie betreffende de samenstelling en gebruikte grondstoffen/materialen voor (de onderdelen van) de geleverde producten.
- Of gelijkwaardig.

Voor wat betreft aandeel biobased grondstoffen:

- Certificaat waaruit blijkt dát en welk aandeel biobased grondstoffen zijn gebruikt: 'OK biobased'-certificaat, 'DIN Geprüft Bio-based'-certificaat, of een gelijkwaardig certificaat.
- 'Groencertificaat', waarmee voor bepaalde productiemethoden, de biomassa fractie van een biobased product rekenkundig kan worden bepaald via een gecertificeerde massabalans, of een gelijkwaardig certificaat.
- NTA 8080-certificaat, dat aantoont dat de biomassa die is gebruikt van duurzame herkomst is, of een gelijkwaardig certificaat.

- Rapport dat is opgesteld door een onafhankelijke derde, dat aantoont dat het gebruikte materiaal biobased is. Methodes die kunnen worden gebruikt om de biobased content te bepalen zijn:
 - de ASTM D6866 methode of gelijkwaardig;
 - een methode genoemd in [het Rapport 16721:2014 van CEN](European Committee for Standardization), dat een overzicht geeft van verschillende beschikbare methoden om de biobased fractie te bepalen.

7212 Openbare verlichting / Minimaal 5% social return is vereist

- **Ambition level:** 1
- **Criterion type:** EIS
- **Criterion code:** 033.11

Opdrachtnemer hanteert voor de uitvoering van de opdracht een norm van 5% social return op de [x].

Opdrachtnemer dient [x] na contractsluiting een plan van aanpak in waarin wordt beschreven op welke manier invulling wordt gegeven aan deze eis. De invulling dient een relatie te hebben met de opdracht, maar hoeft niet in alle gevallen op locaties van de opdrachtnemer te geschieden. In het plan van aanpak moet ook worden beschreven op welke wijze voorkomen wordt dat er verdringing van personeel plaatsvindt door medewerkers uit de doelgroep social return.

De invulling van social return dient in het plan van aanpak te worden onderbouwd op basis van de volgende aspecten:

- totaal aantal in te zetten SR medewerkers (persoon, geen naam i.v.m. AVG);
- periode van inzet SR medewerkers;
- indicatie in te zetten medewerkers (bijv. WWB, WSW, WIA etc.);
- wervingskanaal (bijv. gemeente, UWV etc.);
- over het contract te halen waarde van de [x].

Onder social return vallen de hieronder genoemde doelgroepen:

- Wet Werk en Bijstand (WWB) gerechtigden, die langer werkloos zijn dan 12 maanden, 50 jaar of ouder zijn en/of die zonder re-integratieondersteuning of andere begeleiding niet zelfstandig aan werk kunnen komen.
- Werkloosheidswet (WW) gerechtigden, die langer werkloos zijn dan 12 maanden, en/of 50 jaar of ouder zijn.
- Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen (WIA) gerechtigden.
- Regeling Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten (WGA) gerechtigden.
- Wet Arbeidsongeschiktheid zelfstandigen (WAZ) gerechtigden.
- Wet Arbeidsongeschiktheidsvoorziening Jonggehandicapten (WAJONG) gerechtigden.
- Wet Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte Werkloze werknemers (IOAW) gerechtigden.
- De Wet Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte gewezen Zelfstandigen (IOAZ) gerechtigden.
- Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) geïndiceerden.
- Leer/werkplekken voor niet uitkeringsgerechtigde werkzoekenden (nuggers).
- Leer/werkplekken voor vroegtijdig schoolverlaters en jongeren met onvoldoende kwalificaties.
- Leer/werkplekken in het kader van BOL/BBL opleidingen, VSO en/of praktijkscholen.

Toelichting voor de inkoopende organisatie

Vul op de plaats van de eerste en de derde [x] in: loonsom, ~~aanneemsom~~ of het aantal in te zetten uren.

Vul op de plaats van de tweede [x] in: de periode in waarbinnen het plan van aanpak moet worden ingediend.

Social return is voor de Rijksoverheid verplicht bij alle passende aanbestedingen van werken en diensten met een loonsom van ten minste € 250.000,- (excl. btw) en een looptijd van ten minste zes maanden. Rijksorganisaties kunnen bovenstaande eis toepassen, of gemotiveerd een andere meer maatwerk gerichte aanpak kiezen voor social return. Het tewerkstellen van medewerkers uit de doelgroep social return mag niet ten koste gaan van vaste medewerkers of medewerkers met een tijdelijk contract (verdringing). Veel gemeenten en andere overheden hebben een eigen beleid voor de toepassing van social return. Voor meer informatie hierover verwijzen wij u naar het beleid van uw eigen organisatie of zie de website van PIANOo voor meer informatie over het toepassen van social return.

De doelgroepen kunnen per aanbesteding variëren.

Bijbehorende contractbepaling

Zie criterium 'De opdrachtnemer rapporteert over de uitvoer van social return' voor de bijbehorende contractbepaling.

7313 Openbare verlichting / Een hoger percentage dan 5% social return wordt hoger gewaardeerd

- **Ambition level:** 2
- **Criterion type:** GC
- **Criterion code:** 033.12

Naarmate de inschrijver voor de uitvoering van de opdracht een hoger percentage dan 5% social return op de [x] aanbiedt, wordt de inschrijving hoger gewaardeerd. De inschrijver dient in een plan van aanpak aan te geven in hoeverre hij zekerheid kan verschaffen dat de social return ook daadwerkelijk kan worden ingezet bij de opdracht.

De invulling van social return dient een relatie te hebben met de opdracht, maar hoeft niet in alle gevallen op locaties van de opdrachtnemer te geschieden. In het plan van aanpak moet ook worden beschreven op welke wijze voorkomen wordt dat er verdringing van personeel plaatsvindt door medewerkers uit de doelgroep social return.

De invulling van social return dient in een plan van aanpak te worden onderbouwd op basis van de volgende aspecten:

- totaal aantal in te zetten SR medewerkers (persoon, geen naam ivm AVG);
- periode van inzet SR medewerkers;
- indicatie in te zetten medewerkers (bijv. WWB, WSW, WIA etc.);
- wervingskanaal (bijv. gemeente, UWV etc.);
- over het contract te halen waarde van de [x].

Onder social return vallen de hieronder genoemde doelgroepen:

- a. Wet Werk en Bijstand (WWB) gerechtigden, die langer werkloos zijn dan 12 maanden, 50 jaar of ouder zijn en/of die zonder re-integratieondersteuning of andere begeleiding niet zelfstandig aan werk kunnen komen.
- b. Werkloosheidswet (WW) gerechtigden, die langer werkloos zijn dan 12 maanden, en/of 50 jaar of

ouder zijn.

- c. Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen (WIA) gerechtigden.
- d. Regeling Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten (WGA) gerechtigden.
- e. Wet Arbeidsongeschiktheid zelfstandigen (WAZ) gerechtigden.
- f. Wet Arbeidsongeschiktheidsvoorziening Jonggehandicapten (WAJONG) gerechtigden.
- g. Wet Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte Werkloze werknemers (IOAW) gerechtigden.
- h. De Wet Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte gewezen Zelfstandigen (IOAZ) gerechtigden.
- i. Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) geïndiceerden.
- j. Leer/werkplekken voor niet uitkeringsgerechtigde werkzoekenden (nuggers).
- k. Leer/werkplekken voor vroegtijdig schoolverlaters en jongeren met onvoldoende kwalificaties.
- l. Leer/werkplekken in het kader van BOL/BBL opleidingen, VSO en/of praktijkscholen.

Toelichting voor de inkoopende organisatie

Vul op de plaats van [x] in: loonsom, ~~aanneemsom~~ of het aantal in te zetten uren.

Social return is voor de Rijksoverheid verplicht bij alle passende aanbestedingen van werken en diensten met een loonsom van ten minste € 250.000,- (excl. btw) en een looptijd van ten minste zes maanden. Rijksorganisaties kunnen bovenstaande eis toepassen, of gemotiveerd een andere meer maatwerk gerichte aanpak kiezen voor social return. Het tewerkstellen van medewerkers uit de doelgroep social return mag niet ten koste gaan van vaste medewerkers of medewerkers met een tijdelijk contract (verdringing). Veel gemeenten en andere overheden hebben een eigen beleid voor de toepassing van social return. Voor meer informatie hierover verwijzen wij u naar het beleid van uw eigen organisatie of zie www.pianoo.nl voor meer informatie over het toepassen van social return.

Bijbehorende contractbepaling

Zie criterium **'De opdrachtnemer rapporteert over de uitvoer van social return'** voor de bijbehorende contractbepaling.

7414 Openbare verlichting / Onderzoek maatwerk oplossingen voor social return

- **Ambition level:** 0
- **Criterion type:** SUG
- **Criterion code:** 033.13

Suggestie voor de inkoopende organisatie

Maatwerk voor Mensen is de nieuwe werkwijze social return voor de Rijksoverheid. De werkwijze biedt ruimte voor een vormvrijere invulling en de mogelijkheid voor maatwerk. Maatwerk voor Mensen heeft een experimenteel en innovatief karakter en gaat over samenwerking tussen HR, Inkoop en leveranciers om meer mogelijk te maken voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Het streefpercentage is 5% van de totale waarde van opdrachten binnen de categorie/markt/sector. Zie Maatwerk voor Mensen of de website van PIANOo voor meer informatie over de werkwijze van het Rijk of toepassingsvarianten van andere overheden.

De verwachting is dat deze aanpak zal leiden tot nieuwe vormen van social return.

7515 Openbare verlichting / De opdrachtnemer rapporteert over de uitvoer van social return

- **Ambition level:** 1
- **Criterion type:** CB
- **Criterion code:** 033.14

De opdrachtnemer dient periodiek te rapporteren over de uitvoer van social return op basis van een verantwoordingsformulier conform onderstaande aspecten:

- totaal aantal ingezette SR medewerkers (persoon, geen naam vanwege AVG);
- periode van inzet SR medewerkers;
- indicatie ingezette medewerkers (bijv. WWB, WSW, WIA etc.);
- wervingskanaal (bijv. gemeente, UWV etc.);
- over deze periode gehaalde waarde van de [x].

De hier geëiste gegevens kunnen deel uitmaken van een overall rapportage die de opdrachtgever van de opdrachtnemer wil hebben.

Toelichting voor de inkopende organisatie

Vul op de plaats van [x] in: loonsom, ~~aanneem~~som of het aantal in te zetten uren.

7616 Openbare verlichting / Verstrekking van instructies (Nieuw)

- **Ambition level:** 1
- **Criterion type:** EIS
- **Criterion code:** 033.18

De inschrijver moet de volgende informatie verstrekken bij de installatie van nieuwe of gerenoveerde verlichtingssystemen:

- instructies voor het demonteren van armaturen;
- instructies voor het vervangen van lichtbronnen (indien van toepassing) en informatie over het type lampen die in de armaturen kunnen worden gebruikt zonder de energie-efficiëntie te doen dalen;
- instructies voor de bediening en het onderhoud van de verlichtingsregelingen;
- voor daglichtafhankelijke regelingen, instructies voor het opnieuw kalibreren en afstellen van deze systemen; en
- voor tijdschakelaars, instructies voor het instellen van de uitschakeltijden en advies over hoe dit het beste kan worden gedaan om aan de visuele behoeften te voldoen zonder overmatige toename van het energieverbruik.

Toelichting voor de inkopende organisatie

Deze eis is van toepassing wanneer de apparatuur en/of regelingen in de specifieke verlichtingsinstallatie die in de uitnodiging tot inschrijving wordt gevraagd, verschillen van de normale apparatuur die elders op het bredere verlichtingsnet van de aanbestedende dienst is geïnstalleerd.

Mogelijke bewijsmiddelen

- Een verklaring van conformiteit met dit criterium, gestaafd met voorbeelden van schriftelijke instructies die aan de aanbestedende dienst moeten worden verstrekt indien de inschrijving wordt geselecteerd;
- Of gelijkwaardig.

Gebaseerd op EU GPP

7717 Openbare verlichting / Terugwinnen van afval

(Nieuw)

- **Ambition level:** 1
- **Criterion type:** EIS
- **Criterion code:** 033.19

De inschrijver dient passende milieumaatregelen te nemen om het afval dat bij de installatie van een nieuw of gerenoveerd verlichtingssysteem ontstaat te beperken en terug te winnen.

Alle afgedankte lampen, armaturen en verlichtingsregelingen moeten worden gescheiden en voor terugwinning worden afgevoerd overeenkomstig de AEEA-richtlijn. Alle andere afvalmaterialen die naar verwachting zullen worden gegenereerd en die kunnen worden gerecycled, moeten worden ingezameld en afgeleverd bij passende inzamelpunten.

Met opmerkingen [WD6]: Link toevoegen: [De WEEE-wetgeving in een minuut | Weee Nederland](#)

Mogelijke bewijsmiddelen

- Informatie over de bestaande afvalverwerkingsprocedures en verwerkingslocaties opgeven waarnaar AEEA en andere recyclebare materialen worden gebracht voor scheiding, recycling en warmteterugwinning, in voorkomend geval;
- Of gelijkwaardig.

Bijbehorende contractbepaling

De aannemer moet een schema van het tijdens het project ingezamelde afval indienen. Daarnaast moet de aannemer nadere bijzonderheden verstrekken over de sortering die wordt toegepast voorafgaand aan het vervoer naar geschikte locaties die in de oorspronkelijke inschrijving zijn geïdentificeerd of naar andere geschikte locaties waar afval kan worden gesorteerd, verwerkt en gerecycled en, indien van toepassing, worden gebruikt voor warmteterugwinning.

Als bewijs van levering moeten leveringsfacturen worden ingediend.

Gebaseerd op EU GPP

7818 Openbare verlichting / Repareerbaarheid (Nieuw)

- **Ambition level:** 2
- **Criterion type:** EIS
- **Criterion code:** 033.20

De inschrijver moet ervoor zorgen dat het voor een vakman haalbaar en praktisch is om toegang te krijgen tot onderdelen (bijv. lichtbron, lamp, ledmodule, sturing) nadat de armatuur in gebruik is genomen. De onderdelen moeten identificeerbaar, toegankelijk en demonteerbaar zijn zonder het onderdeel of de armatuur te beschadigen.

Onderdelen moeten ter plaatse (d.w.z. op de montagehoogte van de armatuur) kunnen worden vervangen zonder gereedschap (d.w.z. plug-and-play) of met een van de volgende typen schroevendraaiers:

- standaardschroevendraaier, pozidrivschroevendraaier, philipsschroevendraaier, torxsleutel, inbussleutel of combinatiesleutel.

Mogelijke bewijsmiddelen

- Een technische handleiding, met een explosietekening van de armatuur waarin de toegankelijke en vervangbare delen worden geïllustreerd. Ook de onderdelen die onder de servicegarantie vallen, moeten worden aangegeven;
- Of gelijkwaardig.

Gebaseerd op EU GPP

7919 Openbare verlichting / Binnendringingsbescherming (Nieuw)

- **Ambition level:** 1
- **Criterion type:** EIS
- **Criterion code:** 033.21

Armaturen voor klasse M- en klasse C-wegen moeten een optisch systeem met binnendringingsbeschermingscode IP65 of hoger hebben, afhankelijk van de plaatselijke omstandigheden.

Armaturen voor P-wegen moeten een systeem met binnendringingsbeschermingscode IP55 of hoger hebben, afhankelijk van de plaatselijke omstandigheden.

Toelichting voor de inkomende organisatie

De verlichtingsklasse van de weg staat beschreven in de Nederlandse Praktijkrichtlijn Openbare Verlichting (NPR13201). Globaal wordt de verlichtingsklasse P gebruikt voor verblijfsgebieden en voetgangerswegen. De verlichtingsklasse M is bedoeld voor gemotoriseerd verkeer. De de klasse C staat voor conflictgebieden, waar meerdere weggebruikers ruimte moeten delen (bijvoorbeeld kruisingen, rotondes en oversteekplaatsen).

Mogelijke bewijsmiddelen

- Technische specificaties waarin wordt aangetoond dat aan dit criterium is voldaan overeenkomstig IEC 60598-1 clause 9;
- Of gelijkwaardig.

Gebaseerd op EU GPP

8020 Openbare verlichting / Storingspercentage voorschakelapparatuur (Nieuw)

- **Ambition level:** 1
- **Criterion type:** EIS
- **Criterion code:** 033.22

Openbare verlichting / Storingspercentage voorschakelapparatuur Het gespecificeerde storingspercentage van voorschakelapparatuur moet lager zijn dan 0,2 % per 1000 uren en voorschakelapparatuur moet worden gedekt door een garantie van 8 jaar.

Mogelijke bewijsmiddelen

- Een verklaring van overeenstemming met het bovengenoemde storingspercentage voor elk voorschakelapparaat. De verklaring moet worden gestaafd met relevante testprocedures die aan de industriestandards voldoen;

- Of gelijkwaardig.

Gebaseerd op EU GPP

8121 Openbare verlichting / Storingspercentage voorschakelapparatuur (Nieuw)

- **Ambition level:** 2
- **Criterion type:** EIS
- **Criterion code:** 033.23

Het gespecificeerde storingspercentage van voorschakelapparatuur moet lager zijn dan 0,1 % per 1000 uren en voorschakelapparatuur moet worden gedekt door een garantie van 10 jaar.

Mogelijke bewijsmiddelen

- Een verklaring van overeenstemming met het bovengenoemde storingspercentage voor elk voorschakelapparaat. De verklaring moet worden gestaafd met relevante testprocedures die aan de industriestandaarden voldoen;
- Of gelijkwaardig.

Gebaseerd op EU GPP

8222 Openbare verlichting / Informatie over materiaalgebruik (Nieuw)

- **Ambition level:** 2
- **Criterion type:** EIS
- **Criterion code:** 033.25

Voor de lichtkap, het armatuurhuis de lichtmast en de kast wordt een materialenpaspoort opgesteld. Hierin moet minimaal per object worden aangegeven:

- [X]

Toelichting voor de inkoopende organisatie:

Voor de invulling van [X] kan gedacht worden aan informatie over de materialen en eigenschappen, eigenaarschap, losmaakbaarheid en levensduur. Voor de verdere invulling kan gebruik gemaakt worden van de richtlijnen van het materialenpaspoort van CB23.

Mogelijke bewijsmiddelen

- Technische specificaties waarin de gevraagde gegevens zijn opgenomen;
- Of gelijkwaardig.

Met opmerkingen [WD7]: Criterium onder voorbehoud van input van RWS (Jeroen van Alphen), of er op dit al een geaccepteerde uniforme manier van uitvragen van materiaalgegevens is.

Met opmerkingen [WD8]: Link toevoegen: https://platformcb23.nl/images/downloads/2020/paspoorten-voor-de-bouw/Platform_CB23_Leidraad_Paspoorten_voor_de_bouw_versie_2.0.pdf

6.3 MVI criteria notitie voor CBA

Datum en versie: oktober 2021

Geleverd bij uitvraag: Ja

Actualisatie en groter onderhoud 2021

Alle MVI criteria zijn dit jaar geactualiseerd. Door een aanbestedingsjurist zijn alle wijzigingen getoetst aan de hand van de toetsingscriteria zoals die ook in 2020 zijn gehanteerd. De inhoudelijk adviseurs hebben de feedback met de jurist besproken. Waar nodig heeft dat geleid tot aanpassing. Veelal gaat het om verduidelijking of bijstelling voor een juridisch juist criterium. Er zijn uit deze voorttoets enkele punten naar voren gekomen die we graag de CBA voorleggen.

Agenda toetsing MVI criteria door CBA

- Bespreken / evalueren doorlopen proces
- Bespreken navolgende punten (zie onder voor nadere toelichting)
 1. Beschermen persoonsgegevens
 2. Vragen om een keurmerk
 3. Nieuwe criteria

Toelichting agenda

1. Beschermen persoonsgegevens

Hoe zorgen we voor juiste bescherming van persoonsgegevens (AVG) in het volgende criterium?

Verplichte training 'Het Nieuwe Draaien' voor tenminste 25% personeel

Het aandeel van de machinisten en/of uitvoerders, voormannen en planners welke bij de uitvoering van de opdracht is betrokken en de erkende training Het Nieuwe Draaien heeft gevolgd is minimaal 25%. Daarnaast hebben alle projectmedewerkers een projectspecifieke introductie ontvangen met aandacht voor Het Nieuwe Draaien aan de start van het project.

De opdrachtnemer dient een overzicht van de projectspecifieke introductie en presentielijsten in na de toekenning en start van het project.

Toelichting voor inkopende organisatie

Het Nieuwe Draaien is onder andere gericht op het bewerkstelligen van een brandstof- en milieubesparende werkstijl, werkuitvoering en werkaanpak van mobiele werktuigen. Voor meer informatie: www.hetnieuwedraaien.nl

Mogelijke bewijsmiddelen

- Een lijst van actieve werknemers op het project en certificatie Het Nieuwe Draaien van erkende instelling/trainer.
- Of gelijkwaardig.

We kunnen bovenstaand criterium vergelijken met de eis voor 'Het nieuwe Rijden', die momenteel op navolgende manier op www.mvicriteria.nl is gepubliceerd:

Verplichte training 'Het Nieuwe Rijden' voor chauffeurs met B-rijbewijs

Alle chauffeurs met B-rijbewijs van voor 2008 die ten behoeve van de uitvoering van de opdracht zullen worden ingezet, hebben een training gevolgd van 'Het Nieuwe Rijden' of een daarmee gelijkwaardige training die op zuinig rijgedrag gericht is.

Chauffeurs die over een rijbewijs afgegeven na 1 januari 2008 beschikken, hebben al rijgedrag volgens 'Het Nieuwe Rijden aangeleerd' en hoeven daarom de training niet te volgen.

De certificaten van 'Het Nieuwe Rijden' (met daarop de datum van het behalen van het certificaat) van de gedurende de contractperiode in te zetten chauffeurs dienen te zijn opgenomen in de personeelsdossiers die door opdrachtgever middels een audit kunnen worden ingezien/gecontroleerd.

Indien chauffeurs aantoonbaar rijden in voertuigen die zijn uitgerust met een softwaresysteem voor monitoren en verbeteren van het rijgedrag, volstaat dit ook.

Mogelijke bewijsmiddelen

- Certificaten van 'Het Nieuwe Rijden' (met daarop de datum van het behalen van het certificaat) van de gedurende de contractperiode in te zetten chauffeurs.
- Of gelijkwaardig.

2. Vragen om een keurmerk

Omdat we weten dat dit altijd een gevoelig onderwerp is, graag een check op de formulering van onderstaand criterium. We stellen 2 opties voor. Welke is vanuit juridisch oogpunt beter?

Onze overweging om in de eis bij 'keurmerk voor biologische landbouw' niet de woorden 'of gelijkwaardig' op te nemen, omdat er meerdere opties zijn van keurmerken voor biologische landbouw, dit is bij mogelijke bewijsmiddelen verder uitgelegd. Is dit duidelijk zo?

Optie 1:

Koffie, thee en cacao voldoen aan sociale en biologische eisen

Koffie, thee en cacao voldoen aan sociale eisen volgens de criteria van Fairtrade of een gelijkwaardig keurmerk én voldoen aan de eisen van een keurmerk voor biologische landbouw.

Mogelijke bewijsmiddelen

- Sociaal: Fairtrade keurmerk of gelijkwaardig.
- Biologisch: Europees Bio-keurmerk, EKO-keurmerk, Demeter keurmerk of gelijkwaardig.

Optie 2:

Koffie, thee en cacao zijn voorzien van twee certificaten: een Fairtrade-certificaat en een certificaat voor biologische landbouw

Koffie, thee en cacao zijn voorzien van twee certificaten: een certificaat van het Fairtrade-keurmerk of een gelijkwaardig keurmerk voor eerlijke handel én een certificaat voor biologische landbouw.

Mogelijke bewijsmiddelen

- Sociaal: Fairtrade keurmerk of gelijkwaardig.
- Biologisch: Europees Bio-keurmerk, EKO-keurmerk, Demeter keurmerk of gelijkwaardig.

3. Nieuwe criteria

Ter informatie.

Bij de actualisatie zijn naast (kleine) aanpassingen aan bestaande criteria ook 'nieuwe' criteria opgenomen. Opgemerkt wordt daarbij dat 'nieuwe' criteria veelal niet geheel nieuw zijn maar voortborduren op bestaande criteria of afgeleid zijn van criteria uit andere productgroepen.

Dit jaar is een aantal productgroepen grondig herzien. Ook deze zijn in de juridische voortoets meegenomen. Deze productgroepen betreffen:

- Openbare verlichting
- Groenvoorziening
- Reiniging openbare ruimte
- Verkeersregelinstallaties
- Voertuigen, mobiele machines en handwerktuigen voor de bouw en GWW - Uitbesteding
- Mobiele machines en handwerktuigen voor de bouw en GWW - Aanschaf

- Zware voertuigen - Aanschaf

In de juridische voortoets zijn ook nieuwe criteria meegenomen die in het reguliere actualisatieproces zijn toegevoegd. Het gaat om de volgende criteria (weergegeven per productcategorie):

Kantoorfaciliteiten en diensten

- Aanleveren materialenlijst verplicht (productgroep Automaten)
- Aanbod en presentatie: meer dan 60% betere keuzes (productgroep catering)
- Meting en rapportage voedselverspilling (productgroep Catering)
- Levering samenstellingsetiket is verplicht (productgroep Kantoormeubilair)
- Levering LCA is verplicht (productgroep Kantoormeubilair)
- Handzeep, textielhanddoekrollen en tissuepapierproducten voldoen aan criteria van een ISO type I milieukeurmerk (productgroep Schoonmaak)
- (productgroep

Criteria in meerdere productgroepen

- Gebruik van een hoger percentage circulair materiaal wordt hoger gewaardeerd
- Duurzame toevoegingen (chemicaliën, kleur- en hulpstoffen) voldoen aan OEKO-TEX ECO-paspoort eisen – Bedrijfskleding
- Koffie, thee en cacao voldoen aan sociale en biologische eisen
- Reserveonderdelen voor beeldschermen zijn minimaal 7 jaar verkrijgbaar
- Maximaal 0,1% gevaarlijke stoffen

6.4 Samenvatting Memo ICIA
Datum en versie: oktober 2021
Geleverd bij uitvraag: Ja

Memo actualisatie MVI-criteria

Oktober 2021

Aan : ICIA
Betreft : Samenvatting actualisatie Maatschappelijk Verantwoord Inkopen Criteria (MVI-criteria)
Van :

Deze memo beschrijft het proces is uitgevoerd in het jaar 2021 rond het actualiseren van de MVI-criteria gericht op het facilitaire domein, kantoorgebouwen en de Grond- Weg en Waterbouw, waarmee Maatschappelijk Verantwoord Inkopen door de Rijksoverheid in de praktijk wordt gebracht.

Toelichting op het proces

Beheer en onderhoud MVI-criteria

In 2014 is een werkproces ontwikkeld voor het jaarlijks beheer en onderhoud van de criteria voor maatschappelijk verantwoord inkopen. Jaarlijks worden de MVI-criteria geactualiseerd. Als daar behoefte aan is, worden criteria voor productgroepen ook verdergaand herzien, dit worden grootschalige aanpassingen genoemd. Het beheer en onderhoud gaat in eerste instantie over het toetsen op juistheid en kleine aanpassingen. We zijn daarbij terughoudend als het gaat om grote aanpassingen. Indien deze zich voordoen, kan eventueel een apart traject worden gestart (conform het beheersproces). Daarnaast is het de ambitie om zoveel mogelijk aan te sluiten op de Europese criteriaontwikkeling, ook in dat verband is er terughoudendheid als het gaat om grote aanpassingen in de Nederlandse MVI-criteria.

Ontsluiting via www.mvicriteria.nl

Sinds oktober 2018 worden de MVI-criteria ontsloten via de webtool: www.mvicriteria.nl. Gebruikers krijgen daar met behulp van een zoekfunctie bij een inkoop passende criteria aangereikt. Zij kunnen daar naar wens een selectie uit maken en downloaden voor gebruik. De webtool wordt ongeveer 30.000 keer per jaar bezocht.

Doorlopen stappen

De volgende stappen zijn doorlopen:

- Bij de verschillende stakeholders (categoriemanagers, clustertrekkers RWS, beleidsministeries, Stichting Milieukeur en PIANOo) is geïnventariseerd welke aanpassingen wenselijk zijn en welke signalen zij de afgelopen periode hebben ontvangen, vanuit bijvoorbeeld de markt of via inkopers.
- Voor elke productgroep is een voorstel gemaakt voor verbetering. Daartoe is per productgroep het milieucriteriumdocument voorzien van opmerkingen en voorgestelde wijzigingen.
- Voor elke productgroep of cluster van productgroepen zijn één of meer werksessies gehouden waarin de voorstellen voor aanpassingen met voornoemde stakeholders zijn besproken en vastgesteld.
- De voorstellen uit de werksessies zijn vastgelegd in wijzigingsdocumenten. Deze zijn voor juridisch advies voorgelegd aan een externe jurist. Op basis van zijn input zijn de wijzigingsdocumenten aangepast.
- De wijzigingsdocumenten zijn toegestuurd naar het CBA. Een aantal concrete punten is besproken met het CBA.
- De opmerkingen van het CBA zijn verwerkt en hebben geleid tot documenten met de definitieve MVI-criteria.

Toelichting Aanpassingen 2021

De wijzigingen zijn gebaseerd op de input vanuit verschillende trajecten:

- De jaarlijkse actualisatie 2021.
- De wijziging van een viertal productgroepen in samenwerking met marktpartijen en inkoopexperts. In deze wijziging is een vertaalslag gemaakt van nieuwe Europese inkoopcriteria (EU GPP) naar de Nederlandse situatie. Dit betreft:
 - Openbare verlichting;
 - Groenvoorzieningen;
 - Reiniging openbare ruimte;
 - Verkeersregelinstanties.

- De grootschalige wijziging van productgroepen gerelateerd aan de aanschaf en inzet van voertuigen en mobiele machines in de Bouw en GWW. Deze wijziging vindt plaats om invulling te geven en bij te dragen aan ambities vanuit het Klimaatakkoord, Schone luchtakkoord, Stikstofaanpak en de strategie Naar Klimaatneutrale en Circulaire Rijksinfrastructuurprojecten. De wijzigingen zijn in afstemming met marktpartijen en inkoopexperts tot stand gekomen. Ook heeft afstemming plaatsgevonden met de Buyer Group Zero emissie bouwmaterieel (PIANOo) en Werkgroep Routekaart Mobiele werktuigen Schone Lucht Akkoord (Ministerie van I&W). Het betreft de productgroepen:
 - Voertuigen, mobiele machines en handwerktuigen voor de bouw en GWW - Uitbesteding
 - Mobiele machines en handwerktuigen voor de bouw en GWW - Aanschaf
 - Zware voertuigen - Aanschaf

Productgroep wijzigingen

Per cluster/ productgroep zijn de volgende aanpassingen doorgevoerd:

Criteria in meerdere productgroepen

- De definities voor hergebruikte producten, gerecycled materiaal en biobased materiaal zijn aangepast naar aanleiding van ontvangen feedback en in overeenstemming gebracht met actuele normen.
- De gunningscriteria “meer hergebruikte producten/ productonderdelen wordt hoger gewaardeerd” en “Gebruik van een hoger percentage biobased en/of gerecycled materiaal wordt hoger gewaardeerd” zijn samengevoegd tot één gunningscriterium, omdat in de praktijk vaak één GC voor circulariteit wordt gebruikt.
 - Relevante clusters: GWW; kantoorgebouwen; kantoorfaciliteiten en diensten en Automatisering en telecommunicatie
- De gunningscriteria “Een beter plan circulaire economie wordt hoger gewaardeerd- bij voldoende aanbod” en “Een beter plan circulaire economie wordt hoger gewaardeerd - bij onvoldoende aanbod” zijn aangescherpt en meer SMART gemaakt, door de verwijzing naar de circulariteitsladder (het R-model) op te nemen.
 - Relevante clusters: GWW; Kantoorgebouwen; Kantoorfaciliteiten en diensten; Automatisering en telecommunicatie
- De eis “smeeroliën en hydraulische vloeistoffen” is aangepast. Waarschuwingszinnen heten nu anders (van R-zinnen naar H-zinnen aangepast).
 - Relevante clusters: GWW; Transport en vervoer
- De eisen “maximale waarden voor geluidsemissie en rolweerstand voertuigbanden met minimaal brandstofefficiëntieklasse C/ B/ A” zijn tekstueel aangepast ter verduidelijking op basis van feedback.
 - Relevante clusters: GWW; Transport en vervoer
- Eisen over de emissieklasse van voertuigen zijn voorzien van meer toelichting
 - Relevante clusters: Transport/vervoer; Kantoorfaciliteiten en diensten.

Automatisering en Telecommunicatie

- **Meerdere productgroepen** in dit cluster:
 - Eisen over energieprestatie en energielabels zijn geactualiseerd naar nieuwe standaarden en zijn scherper afgestemd op de individuele productgroepen
 - Relevante productgroepen: audiovisuele apparatuur; ICT hardware en mobiele apparaten
 - De eis “Inzamelen, data wissen, hergebruiken en recyclen van geleverde producten” aangevuld met informatie over hoe omgegaan kan worden met “data wissen”
 - Relevante productgroepen: audiovisuele apparatuur; ICT hardware en mobiele apparaten; netwerken; datacenterhardware en telefoniediensten; Reproductieapparatuur; Toner cartridges
 - De eis “reserveonderdelen zijn minimaal 5 jaar verkrijgbaar” is aangepast aan de informatie uit de GPP criteria

- Relevante productgroepen: audiovisuele apparatuur; ICT hardware en mobiele apparaten; netwerken; datacenterhardware en telefoniediensten; Reproductieapparatuur;
- De eis “Reserveonderdelen zijn minimaal 5 jaar verkrijgbaar” is geactualiseerd naar nieuwe standaarden. De verwijzing naar Milieukeur is verwijderd
 - Relevante productgroepen: audiovisuele apparatuur; ICT hardware en mobiele apparaten
- De eis “Ten minste 10% gerecycled materiaal in kunststof behuizing” is aangescherpt, om aan te geven dat het hier post-consumer gerecycled materiaal betreft
 - Relevante productgroepen: audiovisuele apparatuur; ICT hardware en mobiele apparaten
- In de productgroep **Audiovisuele apparatuur** zijn de volgende wijzigingen aangebracht:
 - Criteria en eisen m.b.t. het energieverbruik van beeldschermen bij afsluiten van de computer en het minimum aantal branduren voor projectorlampen zijn geactualiseerd naar nieuwe standaarden
 - Bij de eis “automatische slaapstand voor projectoren” is de verwijzing naar ‘ecodesign verordening televisies (2009/642/EG)’ verwijderd, aangezien deze verordening niet van toepassing is op projectoren
 - Bij de eis “‘Aan’ vermogen projector” is dubbele informatie verwijderd door alinea’s te combineren
 - Het gunningscriterium “Verantwoorde winning van (conflict)mineralen” is aangepast naar “Verantwoorde winning van (conflict)mineralen wordt hoger gewaardeerd”
- In de productgroep **ICT hardware en mobiele apparaten** zijn de volgende wijzigingen aangebracht:
 - Criteria en eisen die betrekking hebben op levensduur, hergebruik en reparatie(mogelijkheden) zijn geactualiseerd op basis van nieuwe standaarden/normen en in meer detail beschreven
 - Bij eisen over updates van besturingssystemen, zijn specifieke voorbeelden toegevoegd
- In de productgroep **Reproductieapparatuur** zijn de volgende wijzigingen aangebracht:
 - De titel van de eis “gebruiksaanwijzingen voor groen beheer van de prestaties” is verduidelijkt
 - Nieuw toegevoegd is de eis “Maximaal 0,1% gevaarlijke stoffen in kunststofonderdelen”

Energie

- In de productgroep **Elektriciteit** zijn de volgende wijzigingen aangebracht:
 - De eis “Toezegging type bron, en herkomst binnen-/of buitenland” is aangevuld met advies over wenselijke afspraken met de leverancier
- In de productgroep **Gas** zijn de volgende wijzigingen aangebracht:
 - De eis “Hernieuwbare energie uit biomassa moet afkomstig zijn van gecertificeerde biomassa” is aangevuld met een toelichting voor inkopende organisaties en een voorbeeld van een mogelijk bewijsmiddel
 - In de suggestie “Bandbreedte gecontracteerd volume gas” is benadrukt dat het niet gebruiken van fossiel gas de betere optie is

Transport/vervoer

- In de productgroep **Buitenlandse dienstreizen** zijn de volgende wijzigingen aangebracht:
 - Bij criteria met betrekking tot reistijd zijn de voorwaarden voor reizen die onder de criteria vallen aangescherpt
 - Aan de eis “100% CO2-compensatie dienstreizen” is een verwijzing naar meer informatie toegevoegd
 - Aan de suggestie “Duurzaamheidscriteria stellen aan accommodatie” zijn (verwijzingen naar) EU-ecolabels toegevoegd
- In de productgroep **Contactvervoer** zijn de volgende wijzigingen aangebracht:
 - Bij de suggestie “Koelmiddelen met lage uitstoot broeikasgassen (GWP) gebruiken” zijn de GPP-criteria uitgebreid ingevoegd

- Productgroep **Transportdiensten** is verwijderd in mei 2021 en vervangen door de productgroepen **Postdiensten** en **Verhuisdiensten**. In deze twee groepen zijn alleen wijzigingen aangebracht die in meerdere productgroepen voorkomen.

Kantoorfaciliteiten en diensten

- **Meerdere productgroepen** in dit cluster:
 - Bij de eis “Verplicht voldoen aan de criteria milieukeur type I voor papierproductie” is gespecificeerd dat dit gerecycled papier betreft
 - Relevante productgroepen: Drukwerk; Papier
- In de productgroep **Automaten** zijn de volgende wijzigingen aangebracht:
 - De eis “Biobased beker aanbieden verplicht” is verwijderd
 - Het gunningscriterium “Automaten geschikt voor recycling worden hoger gewaardeerd” is opgesplitst in een eis (niveau 2) en een criterium (niveau 3)
 - De eis “Koffie, thee, cacao voldoen aan milieu- en ontbossingsvrije eisen” is nieuw toegevoegd
 - De eis “Koffie, thee en cacao voldoen aantoonbaar aan eisen voor eerlijke handel en aan biologische eisen” is nieuw toegevoegd
 - Het gunningscriterium “Inzamelen en recyclen van verpakkingen wordt hoger gewaardeerd – automaten” is aangepast om zowel drinksystemen als verpakkingen te omvatten. Het losse criterium voor drinksystemen is verwijderd
- In de productgroep **Bedrijfskleding** zijn de volgende wijzigingen aangebracht:
 - Het gunningscriterium “Beter ontwerp voor circulariteit wordt hoger gewaardeerd” is geactualiseerd naar de huidige standaarden
 - In het gunningscriterium “Meer inname, recycling en hoogwaardige toepassing van afgedankte” is de definitie van recycling aangepast
 - Bij het gunningscriterium “Waterzuivering bij leerproductie wordt hoger gewaardeerd” zijn bewijsmiddelen samengevoegd
 - Bij de suggestie “In inkoopfase de mogelijkheden voor duurzaam ontwerp meenemen” zijn suggesties toegevoegd
 - De eis “Duurzame toevoegingen (chemicaliën, kleur- en hulpstoffen) voldoen aan OEKO-TEX ECO-paspoort eisen” is nieuw toegevoegd, kopie van het criterium dat al bij kantoormeubilair was opgenomen
- In de productgroep **Catering** zijn de volgende wijzigingen aangebracht:
 - Drie criteria met betrekking tot KPI's zijn geactualiseerd. Een deel van de informatie is verplaatst naar andere criteria/eisen voor de leesbaarheid
 - Bij twee criteria met betrekking tot dierlijke producten zijn de topkeurmerken aangescherpt op basis van de actueel geldende topkeurmerken
 - Bij twee criteria met betrekking tot plantaardige producten heeft een kleine tekstuele aanpassing plaatsgevonden
 - Het gunningscriterium “Naarmate het standaardmenu een lager gehalte dierlijke eiwitten heeft wordt dit hoger gewaardeerd” is verder gespecificeerd
 - Het gunningscriterium “Een hoger percentage van plantaardige producten dat voldoet aan alle duurzaamheidscriteria van een keurmerk voor duurzame of biologische landbouw wordt hoger gewaardeerd” is aangepast. Nu wordt direct verwezen naar de keurmerken, in plaats van het benoemen van enkele onderliggende eisen.
 - De eis “Koffie, thee, cacao, palmolie en soja voldoen aan milieu- en ontbossingsvrije eisen” is opgesplitst in twee losse eisen voor koffie, thee en cacao en voor palmolie en soja. Daarnaast is extra toelichting toegevoegd
 - Het gunningscriterium “Aanbod en presentatie: 60% betere keuzes” is uitgebreid en aangepast op basis van de geactualiseerde Richtlijn Eetomgevingen
 - “Gezonder aanbod en uitstraling: 80% betere keuzes” en “Gezonder aanbod en uitstraling: 80% betere keuzes en 100% gezonde uitstraling” zijn verwijderd en vervangen door het gunningscriterium “Aanbod en presentatie: meer dan 60% betere keuzes” (nieuw toegevoegd)
 - De eis “Koffie, thee en cacao voldoen aantoonbaar aan eisen voor eerlijke handel en aan biologische eisen” is nieuw toegevoegd

- De eis “Meting en rapportage voedselverspilling” is nieuw toegevoegd
- De eis “Voertuigen voor vervoer goederen voldoen ten minste aan emissieklasse 5” is nieuw toegevoegd, op basis van dezelfde eis in andere productgroepen
- De eis “Voertuigen voor vervoer goederen voldoen aan emissieklasse 6” is nieuw toegevoegd, op basis van dezelfde eis in andere productgroepen
- “Biobased en/of gerecyclede disposables” is verwijderd
- In de productgroep **Drukwerk** zijn de volgende wijzigingen aangebracht:
 - Tekstuele wijzigingen in enkele criteria, om te specificeren voor welke producten de criteria geldig zijn
- In de productgroep **Externe vergader- en verblijfactiviteiten** zijn de volgende wijzigingen aangebracht:
 - Bij het gunningscriterium “Aanbod van biologische producten en producten met duurzaamheidskenmerken wordt hoger gewaardeerd” zijn de topkeurmerken uitgebreid
 - Bij de suggestie “Aanvullende eisen aan de locatie stellen” zijn de topkeurmerken uitgebreid
- In de productgroep **Kantoorartikelen** zijn de volgende wijzigingen aangebracht:
 - Geen wijzigingen
- In de productgroep **Kantoormeubilair** zijn de volgende wijzigingen aangebracht:
 - Het gunningscriterium “Verplicht ketenbeheersysteem voor circulair textiel en Gebruik van een hoger percentage circulair materiaal voor textiel wordt hoger gewaardeerd” is voorzien van extra toelichting
 - De eis “Duurzame toevoegingen (chemicaliën, kleur- en hulpstoffen) voldoen aan OEKO-TEX ECO-paspoort eisen” is voorzien van extra toelichting
 - De eis “Materialen moeten eenvoudig van elkaar te scheiden zijn” is uitgebreid met een extra optie. Daarnaast is de tekst verduidelijkt
 - De eis “Levering samenstellingsetiket is verplicht” is nieuw toegevoegd
 - De eis “Levering materialenlijst is verplicht” is voorzien van extra toelichting en mogelijke bewijsmiddelen
 - De eis “Levering LCA is verplicht” is nieuw toegevoegd, op basis van een bestaand criterium in de productgroep ICT hardware
 - Het gunningscriterium “Gebruik van een hoger percentage circulair materiaal wordt hoger gewaardeerd” is nieuw toegevoegd ter vervanging van twee andere criteria
 - Bij het gunningscriterium “Verwaarloosbare concentraties van stoffen op de REACH-kandidatenlijst worden hoger gewaardeerd” is de titel uitgebreid met de relevante gewichtsprocent
- In de productgroep **Papier** zijn de volgende wijzigingen aangebracht:
 - Alleen wijzigingen die in meerdere productgroepen voorkomen
- In de productgroep **Reiniging bedrijfskleding** zijn de volgende wijzigingen aangebracht:
 - Het gunningscriterium “Hergebruik warmte en water bij het natwassen wordt hoger gewaardeerd” is voorzien van extra toelichting
- In de productgroep **Schoonmaak** zijn de volgende wijzigingen aangebracht:
 - Bij de eis “Desinfecterende bestanddelen bij handreiniging worden uitgesloten” zijn de mogelijke bewijsmiddelen uitgebreid
 - De eis “Handzeep, textielhanddoekrollen en tissuepapierproducten voldoen aan criteria van een ISO type I milieukeurmerk” is nieuw toegevoegd, op basis van GPP-eisen over zeep, textielhanddoekrollen en tissuepapierproducten

Kantoorgebouwen

- In de productgroepen **Beheer en onderhoud, Huur en aankoop, Nieuwbouw en Renovatie** is een aantal wijzigingen doorgevoerd:
 - Voor het gunningscriterium “flexibel inbouwpakket” is een eis toegevoegd voor niet permanente bevestiging van binnenwanden en de periode van beschikbaarheid van reserveonderdelen.
 - In de eis “leveren van een overdrachtdocument” zijn kleine aanscherpingen aangebracht. De periodieke conditiemeting is gewijzigd van 1 naar 2 jaarlijks, om beter aan te sluiten op de praktijk van gebouwbeheerders.

- In Bijlage 1 “Uitwerking van minimumeisen en gunningscriteria” en bijlage 2 “duurzaamheidslijst uit RVB BOEI; Energie en duurzaamheidstabel” zijn inhoudelijke en formulering wijzigingen doorgevoerd, om weer volledig aan te sluiten op de marktconforme eisen.
- In de productgroep **Grootkeukenapparatuur** is een aantal wijzigingen doorgevoerd:
 - In alle eisen is “dienst” vervangen door “overeenkomst”, zodat de eisen breder en eenvoudiger toepasbaar zijn.
 - De gunningscriteria “koel-/vriesapparatuur die CO₂, NH₃ of koolwaterstoffen als koelmiddel gebruikt” voor koelmiddelen en “Band-/korvenvaatwerkspoelmachines heeft energierugwinningscomponenten” zijn in lijn gebracht met de EU GPP 2019 “Food catering services and vending machines”.
 - Met bovenstaande update van “Band-/korvenvaatwerkspoelmachines heeft energierugwinningscomponenten” is het gunningscriterium “Band-/korvenvaatwerkspoelmachine als semi-cascademachine wordt hoger gewaardeerd” daar onderdeel van geworden. Daarom is het eerste gunningscriterium komen te vervallen.
 - Het gunningscriterium “gebruik van hoger percentage biobased en/of gerecycled materiaal wordt hoger gewaardeerd” is verwijderd. Reden hiervoor is dat de toepassing van dit materiaal ongebruikelijk is in deze sector en daarmee niet relevant.
- In de productgroep **Kantoorstoffering** zijn geen wijzigingen doorgevoerd. Wel is er besproken en inzichtelijk gemaakt welke overlap er is met de criteria van werkkleding, welke middels groot onderhoud zijn geactualiseerd.
- In de productgroep **Sloop** zijn geen wijzigingen doorgevoerd.

Grond-, weg- en waterbouw

- **Meerdere productgroepen** in dit cluster:
 - In het criterium “hergebruik vrijkomende grond” is een verwijzing naar milieu-impact (MKI) toegevoegd. Deze komt voor binnen de productgroep civiele constructies, grondwerken, bouwrijp maken en sanering, en wegen.
 - Bij “Milieuprestatie GWW-Werken” is bij mogelijke bewijsmiddelen ‘projectspecifieke LCA’s’ toegevoegd op basis van feedback. Dit criterium komt voor binnen de productgroepen Civiele constructies en Wegen.
- In de productgroep **Verkeersregelininstallaties (VRI)** zijn de volgende wijzigingen doorgevoerd:
 - De eis “Diminrichting in regeltoestel” is komen te vervallen. De inhoud van deze eis is al wettelijk verplicht, waardoor er geen meerwaarde meer was als MVI criterium.
 - Bij de eis “Energiezuinige lichtbronnen” zijn mogelijke bewijsmiddelen toegevoegd.
 - Er zijn een eis en een gunningscriterium “Levenscycluskosten” toegevoegd, op basis van de EU GPP. In de eis wordt beschreven hoe kosten van aankoop van de installatie en het elektriciteitsverbruik van de installatie over een periode van 15 jaar moet worden berekend. Het GC belooft lagere levenscycluskosten. Het energieverbruik voor verwarming van de installatie wordt niet meegenomen op basis van expertconsultatie. Er was geen consensus tussen de experts over hoe dit te berekenen en een groot risico op het geven van een perverse prikkel om de verwarming weg te laten, wat nadelig is voor de levensduur van de installatie.
 - Het GC “plan van aanpak duurzaam ontwerp VRI” is komen te vervallen. Het onderdeel energie binnen dit GC is beter uitgewerkt in de levenscycluskosten, voor duurzaam materiaalgebruik zijn circulaire criteria beschikbaar waar dat beter in is uitgewerkt.
 - Bij de VRI is de eis “minimale levensduur en garantie” toegevoegd op basis van de EU GPP. Deze gaat uit van een levensduur van 15 jaar en een garantie van 5 jaar, en stelt eisen aan de maximale uitval van de lampen en led-aspecten.
- In de productgroep **Openbare Verlichting (OVL)** zijn de volgende wijzigingen doorgevoerd:
 - De eis “toepassen LED-verlichting” is gewijzigd in “toepassen energiezuinige verlichting”, waarin minimaal energieklassen C en D wordt gevolgd EU-verordening 2019/2015. Dit is meer specifiek dan LED-verlichting. Hierbij is ook een GC toegevoegd “Naarmate de verlichting energiezuiniger is, wordt dit hoger gewaardeerd”.
 - De eis “Levensduur ledsysteem” is gewijzigd in “Levensduur led-module” omdat dit volgens de experts een correcte benaming is. De eis aan de levensduur is van 80.000 naar 100.000 uur gewijzigd.

- De eis “Dimbare OVL-installatie” is gewijzigd op basis van de EU-GPP. Toegevoegd aan de eis is dat de installatie minimaal 2 dimstanden moet hebben en dat het mogelijk moet zijn deze ’s nachts uit te schakelen.
- De eis “Arbeidsfactor” is toegevoegd op basis van de EU GPP. Dit is een eis aan de energiezuinigheid van het armatuur.
- De eis “Lichtkleur” is toegevoegd op basis van de EU GPP. Hierin worden eisen gesteld aan de lichtkleur in woongebieden om lichthinder te beperken.
- De eis “verstrekking van instructies” is toegevoegd op basis van de EU GPP. In deze eis is opgenomen dat instructies voor demontage, onderhoud het instellen van de installatie moeten worden geleverd bij nieuwe of gerenoveerde OVL-systemen.
- De eis “terugwinnen van afval” is toegevoegd op basis van de EU GPP, waarin aangegeven is dat lampen, armaturen en verlichtingsregelingen cf. de AEEA-richtlijn richtlijn moet worden gerecycled.
- De eis “repareerbaarheid” is toegevoegd op basis van de EU GPP, om te zorgen dat onderdelen makkelijk te vervangen zijn zodat armaturen gedurende de levensduur gerepareerd kunnen worden.
- De eis “binnendringingsbescherming” is toegevoegd op basis van de EU GPP. Dit stelt eisen aan de binnendringingsbeschermingscode van het armatuur (IP-code).
- Er zijn twee eisen “storingspercentage voorschakelapparatuur” opgenomen, één op niveau 1 en één op niveau 2, waar eisen gesteld worden aan het storingspercentage en de garantie.
- Openbare verlichting, informatie over materiaalgebruik
- In de productgroep ‘**Groenvoorzieningen**’ zijn de volgende wijzigingen doorgevoerd:
 - Algemeen: in de criteria is de term ‘boomkwekerijproducten en bloembollen’ vervangen door plantmateriaal. ‘Plantmateriaal’ is breder en omvat ook sierplanten, die eerst buiten de scope van de criteria vielen. Ook is de term ‘gewasbeschermingsmiddelen’ waar die voorkomt vervangen door ‘gewasbeschermingsmiddelen en biociden’.
 - De eis “Toepassen meststoffen en bodemverbeteraars bij aanleg en onderhoud van openbaar groen” is hernoemd naar “Advies toepassen meststoffen en bodemverbeteraars...”, waarbij toegevoegd is dat de aanbestedende dienst op basis van de bodemanalyse ook kan kiezen voor plantensoorten die passen bij de locatiespecifieke omstandigheden, waardoor geen meststoffen of bodemverbeteraars nodig zijn.
 - De eis “bestrijden van ongewenste kruiden, ziekten en plagen” is tekstueel aangepast. Gewasbeschermingsmiddelen en biociden mogen alleen worden toegepast als dit nodig is voor de volksgezondheid of voor bestrijding van invasieve exoten.
 - Het GC “duurzaam materiaalgebruik” is veranderd in “circulair materiaalgebruik” en is op basis van de EU GPP aangevuld met de waardering voor circulaire mogelijkheden na einde levensduur (terugnatesysteem, hergebruik of composteerbaarheid).
 - De eis “duurzaam ontwerp groenvoorziening: de juiste plant op de juiste plaats” is tekstueel aangepast waarbij ook de relatie tussen plan en biodiversiteit is benoemd.
 - Het GC “PvA duurzaamheid dat meer bijdraagt aan de doelstellingen wordt hoger gewaardeerd” is aangepast. De thema’s biodiversiteit en klimaatadaptatie ontbraken en zijn toegevoegd. Daarnaast is het aantal thema’s beperkt zodat het criterium werkbaar blijft. Hierdoor zijn bodemkwaliteit, minder afval plantcontainers, hoogwaardige verwerking van organische en anorganische reststromen komen te vervallen omdat deze ook al in andere criteria terugkomen.
 - De eis “Eisen aan compost” is toegevoegd op basis van de EU GPP. Dit stelt eisen aan vervuiling en ziekteverwekkers in compost en dat geen turf toegepast mag worden in compost.
 - De eis “Geen invasieve exoten” is toegevoegd, om te borgen dat geen invasieve exoten worden aangeplant. Op basis van EU GPP.
 - Het GC “naarmate vrijkomend groenafval hoogwaardiger wordt verwerkt, wordt dit hoger gewaardeerd” is toegevoegd. Dit criterium waardeert het hoogwaardig verwerken van vrijkomend groenafval.
- In de productgroep **Reiniging openbare ruimte** zijn de volgende wijzigingen doorgevoerd:
 - Het GE “ervaring met integraal plaagdiermanagement (IPM)” en de CB “Pva plaagdierbeheersing” zijn tekstueel verduidelijkt omdat er verwarring ontstond. IPM is ‘integrated pest management’ en breder dan alleen plaagdieren.
 - Een eis toegevoegd voor “vermindering van PM10 straatstof” op basis van EU GPP.

- Een eis toegevoegd “Milieukeur voor buitenschoonmaakmiddelen is verplicht”. Op basis van EU GPP.
- In de productgroep **Wegen** zijn de volgende wijzigingen doorgevoerd:
 - Het GC “Benut de weg als energiebron” aangescherpt, door de focus te leggen op energieopwekking bij aanleg, en energierugwinning uit biomassa uit te sluiten.
 - Bij GE “Selectie van vakbakwame projectmanager en/of ontwerpteam” is ‘kennis van de aanpak duurzaam GWW toegevoegd als bekwaamheidseis op basis van feedback uit de markt.
- In de productgroep **Gemalen** is de volgende wijzigingen doorgevoerd:
 - De eis “energierendement van systeem cf. stand der techniek” is verder uitgewerkt na feedback, toegelicht is hoe de laatste stand der techniek te bepalen. Er is een mogelijk spanningsveld tussen de laatste stand der techniek en andere duurzaamheidswensen. De aanbestedende dienst moet een afweging maken wat prioriteit heeft indien wensen niet verenigbaar zijn.
- In de productgroep **Waterzuiveringsinstallaties en slibbehandeling**, is de volgende wijzigingen doorgevoerd:
 - De eis “een lager energiegebruik wordt hoger gewaardeerd” is aangepast op basis van feedback. Toegevoegd is dat er meerdere manieren zijn om het energieverbruik te vergelijken (bijv. kWh per inwonerequivalent of per droge stof). De aanbestedende dienst moet hier een keuze in maken.
 - De eis “terugwinning van fosfaat en andere grondstoffen”(productgroep waterzuiveringsinstallaties en slibbehandeling) is aangepast op basis van feedback. Inkoper moet aangeven welke grondstof teruggewonnen moet worden.
- In de productgroep **Zware voertuigen – aanschaf** zijn de volgende wijzigingen doorgevoerd:
 De volgende criteria zijn nieuw toegevoegd voor (stimuleren van) de aanschaf van schoner materieel:
 - EIS: Minimaal [X]% van de zware voertuigen is zero emissie. Nieuw criterium, waarbij het aan de inkopende organisatie is om de ambitie nader te bepalen (percentage invullen).
 - GC: Zware voertuigen met een schonere aandrijving worden hoger gewaardeerd.
 De volgende bestaande criteria zijn beperkt aangepast:
 - GE: Milieumanagementsysteem is verplicht.
 - EIS: Gebruik van milieuvriendelijke smeeroliën en hydraulische vloeistoffen.
 - EIS: Aantoonbaar onderhoud gebruikte voertuigen
 - CB: Hergebruikte onderdelen bij herstelwerkzaamheden
 - EIS: Maximale waarden voor geluidsemissie en rolweerstand voertuigbanden met minimaal brandstofefficiëntie-klasse C / B / A
 - EIS: Loopvlakvernieuwde banden
 De volgende criteria zijn vervallen:
 - De eis ‘Emissie-eisen gebruikte (niet nieuwe) zware voertuigen’. Deze eis is verouderd.
 - De eis ‘Brandstofbesparende opties zware voertuigen’. Deze eis is verouderd, opties veelal al standaard.
 - Het GC ‘Gebruik van alternatieve brandstoffen’. Niet van belang voor aanschaf en vervangen door een nieuw GC.
- In de productgroep **Mobiele machines en handwerktuigen voor de bouw en GWW – Aanschaf** zijn de volgende wijzigingen doorgevoerd:
 - De scope van de productgroep is uitgebreid met handwerktuigen
 De volgende criteria zijn nieuw toegevoegd danwel sterk aangepast voor (stimuleren van) de aanschaf van schoner materieel:
 - EIS: Mobiele machines hebben een lage fijnstofemissie en een lage NOx-emissie of zijn zero emissie (eis niveau 1)
 - EIS: Zero emissie mobiele machines (eis niveau 3)
 - EIS: Zero emissie handwerktuigen
 De volgende bestaande criteria zijn beperkt aangepast:
 - GE: Milieumanagementsysteem is verplicht.
 - EIS: Gebruik van milieuvriendelijke smeeroliën en hydraulische vloeistoffen.
 - EIS: Aantoonbaar onderhoud gebruikte mobiele machines
 - CB: Hergebruikte onderdelen bij herstelwerkzaamheden
 - EIS: Gebruiksprotocol energiezuinig gebruik mobiele machines
 De volgende criteria zijn vervallen:

- De eis 'Brandstofbesparende opties mobiele werktuigen'. Het is niet wenselijk bevonden een criterium op te nemen gericht op afzonderlijke maatregelen, de inzet is gericht op emissieklasse machines.
 - De eis 'Gebruik van alternatieve brandstoffen'. Niet relevant voor aanschaf.
 - De eis 'Stille mobiele werktuigen'. Maakt ook geen onderdeel meer uit van MIA/VAMIL.
- In de productgroep **Voertuigen, mobiele machines en handwerktuigen voor de bouw en GWW - Uitbesteding** zijn de volgende wijzigingen doorgevoerd:
 - De scope van de productgroep is uitgebreid met voertuigen en handwerktuigen
 De volgende criteria zijn nieuw toegevoegd danwel sterk aangepast voor (stimuleren van) de inzet van schoner materieel en schonere energiedragers:
 - Mobiele machines**
 - EIS: Mobiele machines hebben een gematigde fijnstofemissie en een gematigde NOx-emissie (eis niveau 1)
 - EIS: Minimaal [X]% van de mobiele machines heeft een lage fijnstofemissie en een minimaal [Y]% een lage NOx-emissie (eis niveau 2)
 - EIS: De volgende mobiele machines zijn zero-emissie (fijnstof, NOx, CO2): [X] (eis niveau 2)
 - EIS: Minimaal [X]% van de mobiele machines is zero emissie (fijnstof, NOx, CO2) en minimaal [Y]% heeft een lage fijnstofemissie en een lage NOx-emissie (eis niveau 3)
 - GC: Mobiele machines met een schonere aandrijving en hernieuwbare energiedragers worden hoger gewaardeerd (GC niveau 2)
 - Voertuigen**
 - EIS: Dieselloertuigen voldoen ten minste aan basis emissie-eisen (eis niveau 1)
 - EIS: Personenvoertuigen met energielabel A of B (eis niveau 1)
 - EIS: Minimaal [X]% van de lichte dieselloertuigen voldoet ten minste aan Euro 6d (eis niveau 2)
 - EIS: Zware dieselloertuigen voor speciale doeleinden voldoen ten minste aan Euro VI (eis niveau 2)
 - EIS: Minimaal [X]% van de voertuigen is zero-emissie (fijnstof, NOx, CO2) (eis niveau 3)
 - GC: Voertuigen met schonere aandrijving en hernieuwbare energiedragers worden hoger gewaardeerd (GC niveau 2)
 - Mobiele machines en voertuigen**
 - GC: Een lagere CO2-emissie van de voertuigen en mobiele machines wordt hoger gewaardeerd (GC niveau 3)
 - Handwerktuigen**
 - EIS: Handwerktuigen zijn zero emissie (fijnstof, NOx, CO2) (eis niveau 2)
 De volgende bestaande criteria zijn beperkt aangepast:
 - EIS: Verplichte training Het Nieuwe Rijden voor chauffeurs, met B-rijbewijs
 - EIS: Verplichte training Het Nieuwe Draaien voor tenminste 25% personeel (eis niveau 1)
 - EIS: Verplichte training Het Nieuwe Draaien voor tenminste 50% personeel (eis niveau 2)
 - EIS: Verplichte training Het Nieuwe Draaien voor tenminste 75% personeel (eis niveau 3)
 - EIS: Gebruik van milieuvriendelijke smeeroliën en hydraulische vloeistoffen.
 - EIS: Aantoonbaar onderhoud gebruikte mobiele machines
 De volgende criteria zijn vervallen:
 - Het GC 'Hogere waardering voor schonere dieselloertuigen' is vervallen en vervangen door 2 nieuwe GC
 - Het GE 'Milieumanagementsysteem'. Deze GE is reeds onderdeel van productgroepen waaraan verbonden
 - De eis 'Brandstofbesparende maatregelen. Geen criterium wenselijk gericht op afzonderlijke maatregelen.
 - De eis 'Stille mobiele werktuigen'. Maakt geen onderdeel meer uit van MIA/VAMIL waarnaar verwezen.

6.5 Voorbeeld MS Excel format MVI-criteriatool

Datum en versie: mei 2022

Geleverd bij aanvraag: Ja

6.6 Back-end/ admin-pagina

Datum en versie

Geleverd bij aanvraag: Ja

Open

Add New

Bulk verwijderen

Download criteria

en weergeven

Zoeken:

	Title	Cluster	Synonyms	Cpvs	Acties
sten	Verhuisdiensten	Transport en vervoer	No results	No results	Toon Aanpassen Verwijderen
n	Postdiensten	Transport en vervoer	No results	No results	Toon Aanpassen Verwijderen
erktuigen	Mobiele werktuigen - aanschaf	Grond-, weg- en waterbouw (GWW)	No results	No results	Toon Aanpassen Verwijderen
k	Schoonmaak	Kantoorfaciliteiten en diensten	interieurverzorging	90900000-6, 90911000-6, 9...	Toon Aanpassen Verwijderen
e apparatuur	Audiovisuele apparatuur	Automatisering en telecommunicatie	audiovisueel, scherm	32320000-2, 38652100-1, 3...	Toon Aanpassen Verwijderen
uigen	Zware voertuigen - aanschaf	Grond-, weg- en waterbouw (GWW)	No results	16310000-1, 16700000-2, 3...	Toon Aanpassen Verwijderen
	Wegen	Grond-, weg- en waterbouw (GWW)	No results	34929000-5, 44113900-4, 4...	Toon Aanpassen Verwijderen
elinstallaties	Verkeersregelininstallaties	Grond-, weg- en waterbouw (GWW)	No results	34931500-7, 34996100-6, 3...	Toon Aanpassen Verwijderen
	Vaartuigen	Grond-, weg- en waterbouw (GWW)	No results	34500000-2, 34510000-5, 3...	Toon Aanpassen Verwijderen

Dashboard

Media

Productgroepen

Onderwerpen

Criteria

Clusters

Labels

Dashboard > Product-groups

Productgroepen

+ Add New

Bulk verwijderen

Download criteria

EN

NL

10

resultaten weergeven

Zoeken:

External Id

Title

Cluster

Synonyms

Verhuisdiensten

Verhuisdiensten

Transport en
vervoer

No results

Criteria importeren

Druk op "controleren" om het bestand upload nieuwe transport criteria.xlsx te controleren.

Controleren

De spreadsheet is niet compleet. De volgende kolom(men) missen; Onderwerp Volgorde

👤 Importeren

Paste

Calibri

11

A[^]

A_v

</

6.7 Gebruikersonderzoek MVI-criteriatool

Datum en versie: juni 2022

Geleverd bij aanvraag: Ja

Gebruiksonderzoek MVIcriteria.nl

Rijkswaterstaat

28 juli 2021

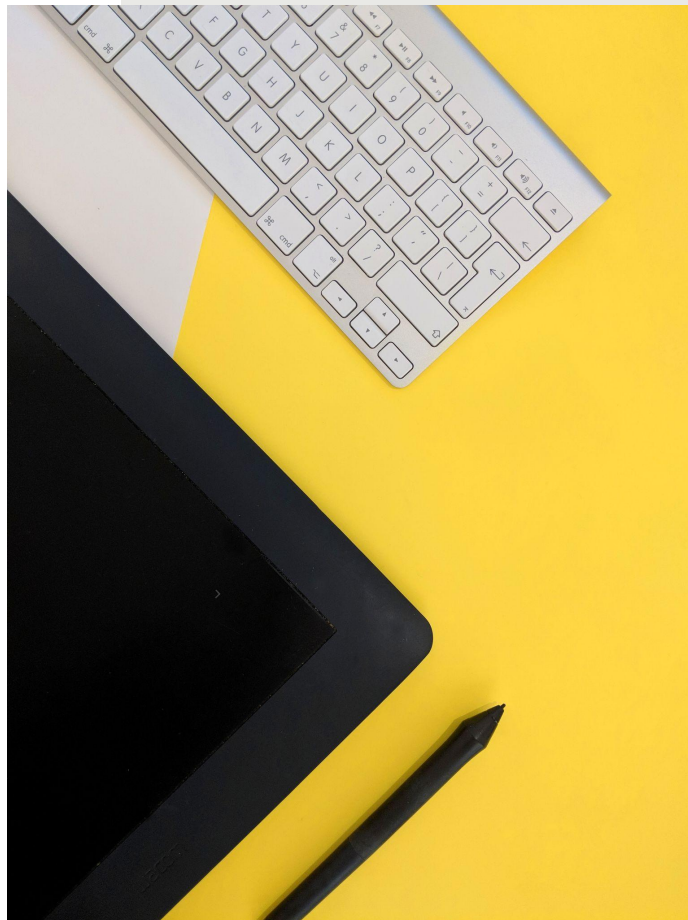
Jager&Prooi

Over het onderzoek

Jager & Prooi heeft in opdracht van Rijkswaterstaat, van april-juli 2021, een gebruiksonderzoek van MVIcriteria.nl uitgevoerd.

Dit document geeft een overzicht van de aanbevelingen voortkomend uit dit onderzoek. De aanbevelingen zijn onderverdeeld in 3 groepen: *hoge prioriteit*, *nice to have's* en *tips voor de toekomst*.

Het gehele onderzoek is te lezen op:
<https://zeroheight.com/907366f23>

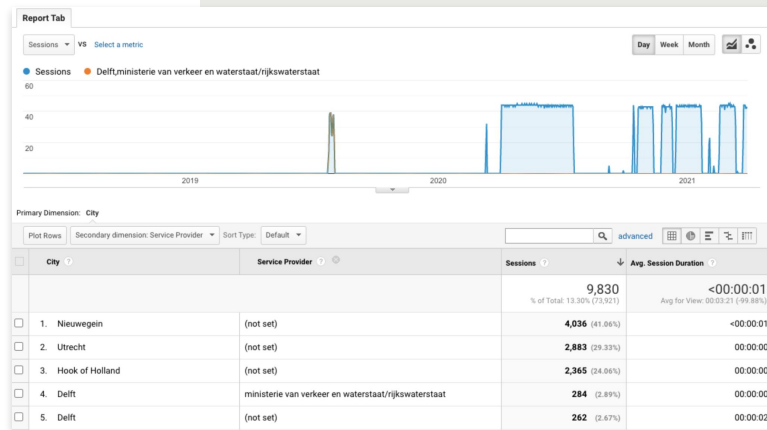
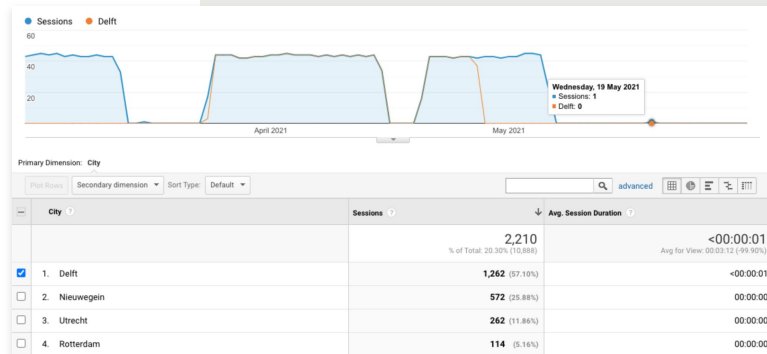
Aanbevelingen

Punten met hoge prioriteit

Datavervuiling

Resultaten in Google Analytics worden beïnvloed door een automatisch script. Dit vervuult de data. Zo lijkt het alsof er fors meer gebruikers zijn, en wordt de bezoekduur, bounce rate en bezoekfrequentie flink beïnvloed.

Stel in Google Analytics een filter in die het script eruit filtert.

Gekoppelde criteria

Om de gebruiker een hoger ambitieniveau te laten kiezen zijn criteria die bij elkaar passen aan elkaar gekoppeld; dit is alleen niet direct duidelijk voor de gebruiker.

Bovendien kan je van de gekoppelde criteria er maar één toevoegen aan de samenvatting.

Geef aan waarom criteria aan elkaar gekoppeld zijn en maak het mogelijk om meerdere criteria toe te voegen aan de samenvatting.

GC Een beter plan circulaire economie wordt hoger gewaardeerd
- bij onvoldoende aanbod, Automatisering **Toevoegen +**

Circular
bekijk volledige item ▼

↓

GC Meer hergebruikte producten/productonderdelen wordt hoger gewaardeerd **Toevoegen +**

Circular
bekijk volledige item ▼

↓

GC Een beter plan circulaire economie wordt hoger gewaardeerd **Verwijderen X**
- bij voldoende aanbod, Automatisering

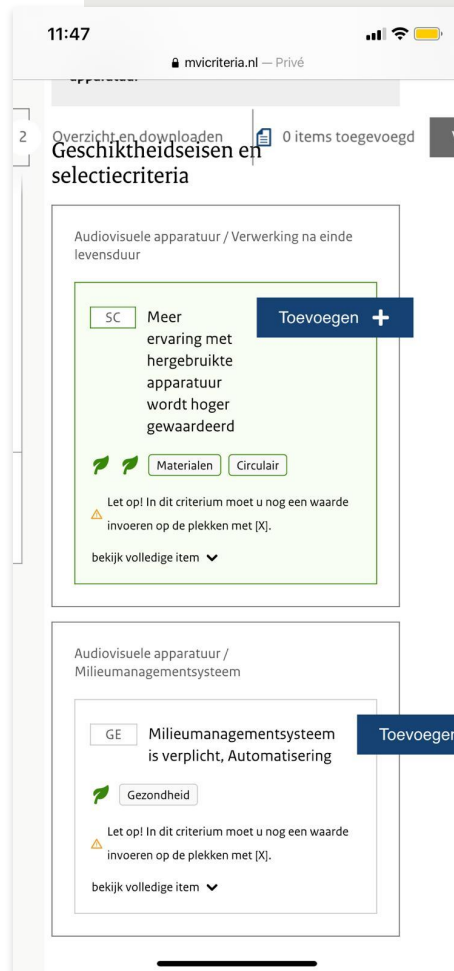
Circular
bekijk volledige item ▼

Mobiele versie

Mobiel is niet gebruiksvriendelijk. Content loopt door elkaar of loopt van de pagina af waardoor de tool lastig/niet te gebruiken is op een smal scherm.

Het gaat hier wel om een klein percentage van de gebruikers die de site op mobiel bekijkt.

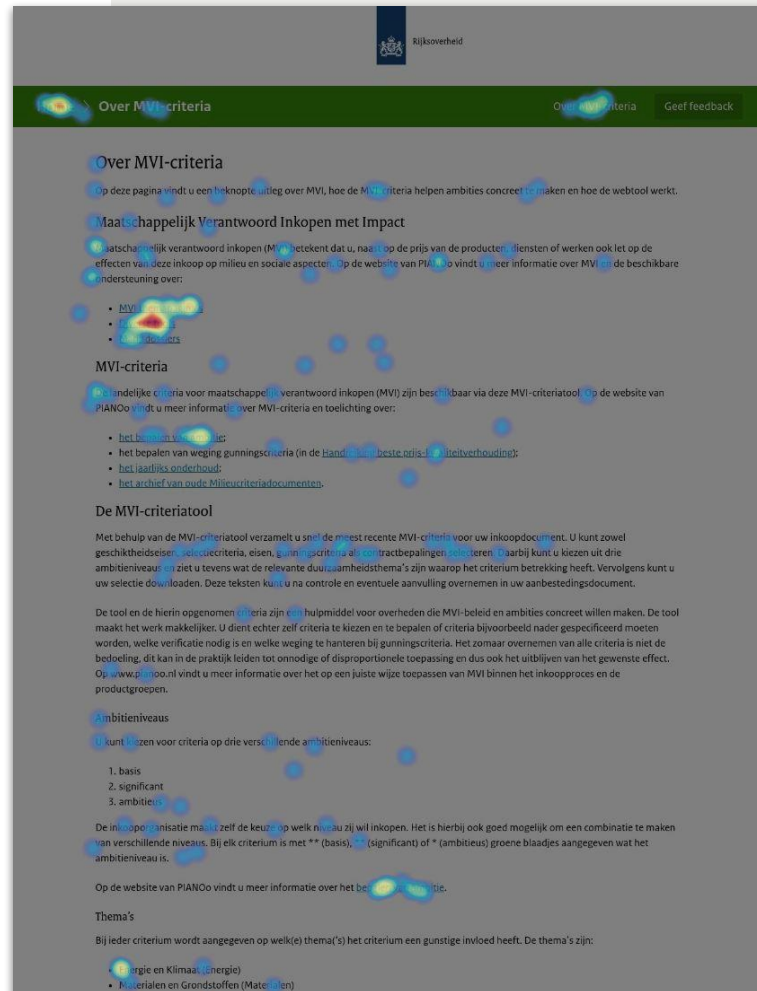
Geef aan dat de gebruiker beter de desktopversie kan bekijken.

Wegen Over MVI

Vanuit het onderdeel *Over MVI* is het niet mogelijk te zoeken, de gebruiker moet dus weer terug naar de homepage. Ook zijn er veel linkjes die weg leiden van de MVI-tool waardoor veel gebruikers wegstappen.

Zorg voor duidelijke vervolgstappen binnen de tool, en ga na of alle links naar externe sites nodig zijn.

Ambitieniveau

Het ambitieniveau wordt weergegeven in blaadjes. De betekenis hiervan weet je pas wanneer je *Over MVI* hebt gelezen. Ook zijn er criteria die helemaal geen blaadjes hebben, dit wordt nergens uitgelegd.

Vanuit MVI is er een doel om de gebruiker te laten kiezen voor een hogere ambitie, dus dit moet duidelijk zijn voor de gebruiker.

Wees volledig in uitleg en uitingen en geef aan wat een hogere of juist lagere ambitie betekent.

Contractvervoer / Efficiënter vervoer

SUG

Stem schooltijden en logistiek zo efficiënt mogelijk af

Toevoegen +

Energie

Gezondheid

bekijk volledige item ▼

ICT-hardware en mobiele apparaten / Productgarantie

CB

Productgarantie voor laptops, tablets en mobiele telefoons –
3 en 2 jaar

Toevoegen +

Materialen

Circulair

bekijk volledige item ▼

CB

Productgarantie voor laptops, tablets en mobiele telefoons –
5 en 3 jaar

Toevoegen +

Materialen

Circulair

bekijk volledige item ▼

Filteren

De gebruiker moet zeer specifiek zoeken of de hele lijst met resultaten doorscrollen om het juiste criterium te vinden.

Daarnaast zijn er verschillende wensen voor het filteren en het sorteren van de resultaten.

Maak het mogelijk te filteren en/of te sorteren (zoals op thema of ambitie). Zo bereikt de gebruikers sneller en gemakkelijker zijn doel.

Energie

Materialen

EIS

SUG

Verbanden

Wanneer de gebruiker zoekt maar er geen resultaat is, worden er geen suggesties gegeven; hierdoor kan de gebruiker doodlopen. Een optie is om de gebruiker nieuwe wegen te laten zien, waardoor hij alsnog zijn doel kan bereiken.

Maak verbanden. Als je zoekt op ontbijt en er is geen resultaat, verwijs dan bijv. door naar eten; waarbij er wel resultaten zijn.

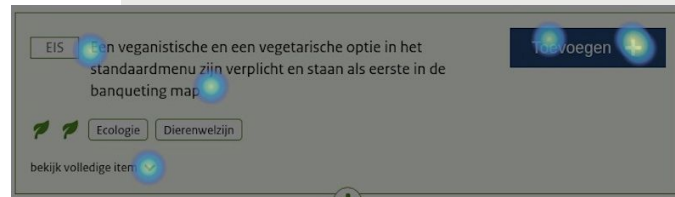
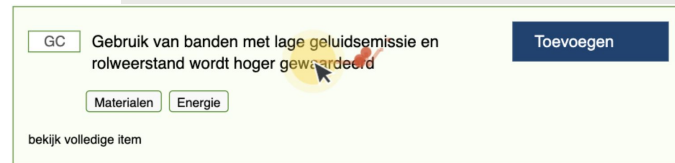
Geen items gevonden met de zoekterm '**ontbijt**'

3 items gevonden met de zoekterm '**eten**'

Titel

Verschillende gebruikers klikken op de titels. De gebruikers verwachten dan dat het criterium open gaat, maar er gebeurt niets.

Maak titels of zelfs het hele criteriumblok klikbaar.

Zoeken

Zoeken wordt erg weinig gebruikt. Als er al wordt gezocht, komen de zoekopdrachten grotendeels (oranje) of helemaal (groen) overeen met de resultaten binnen een cluster; deze zijn op de homepagina alleen nog niet zichtbaar.

Maak zoeken minder prominent, toon op de homepagina al de categorieën die binnen een cluster zitten.

Zoekterm	Totaal aantal unieke zoekopdrachten	Resultaten paginaweergaves/zoekopdracht	% uitstappunten zoekopdrachten
	2.464 % van totaal: 100,00% (2.464)	1,09 Gem. voor dataweergave: 1,09 (0,00%)	53,94% Gem. voor dataweergave: 53,94% (0,00%)
1. catering	132 (5,36%)	1,15	67,42%
2. schoonmaak	73 (2,96%)	1,22	60,27%
3. drukwerk	44 (1,79%)	1,16	56,82%
4. afval	38 (1,54%)	1,03	47,37%
5. koffie	29 (1,18%)	1,03	55,17%
6. kleding	27 (1,10%)	1,11	66,67%
7. boom	25 (1,01%)	1,24	68,00%
8. software	24 (0,97%)	1,00	62,50%
9. hout	21 (0,85%)	1,33	52,38%
10. papier	21 (0,85%)	1,05	61,90%
11. bedrijfskleding	19 (0,77%)	1,16	52,63%
12. inhuur	19 (0,77%)	1,00	47,37%
13. verpakking	19 (0,77%)	1,00	68,42%
14. kantoorartikelen	18 (0,73%)	1,06	72,22%
15. wegen	17 (0,69%)	1,12	64,71%
16. advies	16 (0,65%)	1,06	68,75%
17. openbare	16 (0,65%)	1,31	75,00%
18. beveiliging	13 (0,53%)	1,08	38,46%
19. groen	12 (0,49%)	1,08	83,33%
20. opleiding	12 (0,49%)	1,08	50,00%

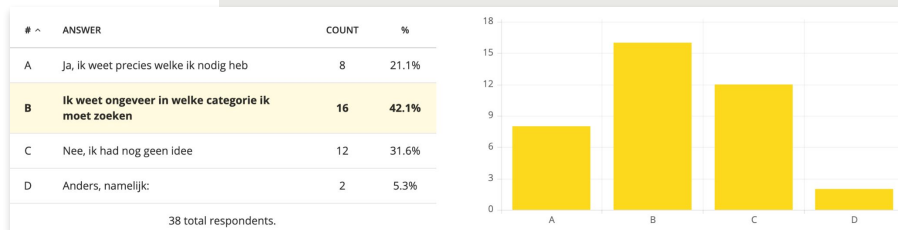
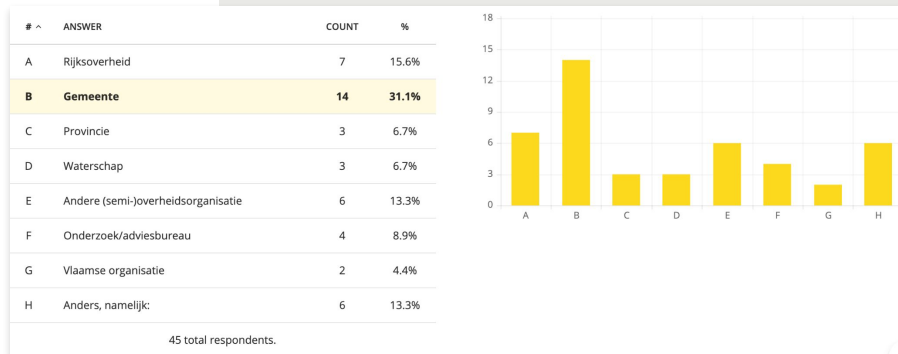
Aanbevelingen

Nice to haves

Gebruikers

Er zijn verschillende gebruikersgroepen. Zo verschilt de achtergrond, hun voorkennis, hoe zij door de website gaan en wat zij uiteindelijk met de criteria doen.

Zorg dat de website is ingespeeld op het verschil in kennis en wisselend gedrag. Bied meerdere routes aan om tot een resultaat te komen.

Uitleg

Veel bezoekers gaan naar *Over MVI*. Op de homepage is ook ruimte voor (extra) informatie.

Deze tekst moet alleen niet over de volledige breedte i.v.m. de leesbaarheid. Het is wel belangrijk dat het niet te veel informatie wordt en dat het ook eenvoudig kan worden overgeslagen.

Extra uitleg op de homepage en tekst niet over de volledige breedte.

Maatschappelijk verantwoord inkopen met impact doe je hier

Maatschappelijk verantwoord inkopen (MVI) betekent dat u uw inkoop benut voor het realiseren van sociale, innovatieve en duurzame inkoop. Dit sluit goed aan bij het kabinetsbeleid om de inkoopkracht van overheden te benutten voor de duurzame transitie van Nederland.

Met behulp van deze tool kunt u voor diverse MVI-productgroepen op drie ambitieniveaus concrete MVI-criteria kiezen. De tool is een hulpmiddel en werkt het best als ambities van tevoren zijn bepaald. Zie [Over MVI-criteria](#) voor meer informatie.

Zoek op trefwoord of CPV code

Zoeken

Lettertype

Het font *Rijksoverheid Sans* wordt niet overal gebruikt in de buttons en links. Zoals bij Zoeken, Toevoegen, Verwijderen, Filteren, Print onderstaande criteria, Verder en Downloaden.

Zorg dat overal hetzelfde lettertype wordt gebruikt.

Rijksoverheid SerifWebText Regular

ABCDFEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ	0123456789
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz	0123456789

Rijksoverheid SerifWebText Italic

ABCDFEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ	0123456789
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz	0123456789

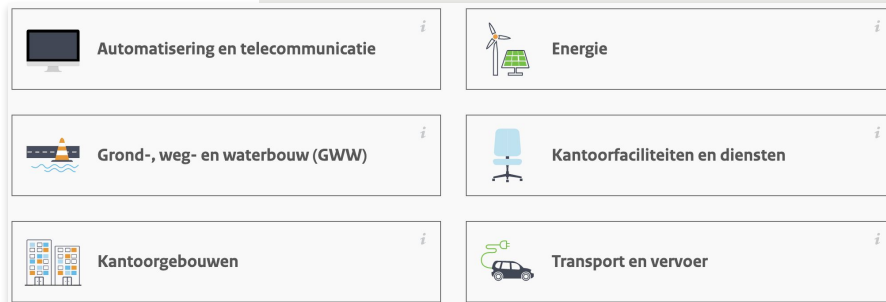
Rijksoverheid SerifWebText Bold

ABCDFEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ	0123456789
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz	0123456789

Iconen

De clustericonen lijken niet in de 'Rijksoverheid'-stijl.

Zorg dat overal dezelfde 'Rijksoverheid'-stijl wordt gebruikt.

Clusters

Er ontbreken verschillende clusters en categorieën. De volgende zijn genoemd:

- Zorg
- Diensten (niet meer onder kantoorfaciliteiten)
- Openbaar vervoer
- Hardware (uitbreiding)
- School/studie/e-learning

■ **Breid clusters en categorieën uit.**

Zoeken 🔍

Automatisering en telecommunicatie ▼

Energie ▼

Grond-, weg- en waterbouw (GWW) ▼

Kantoorfaciliteiten en diensten ▼

Kantoorgebouwen ▼

Transport en vervoer ▼

Laatste versie ▼

Zoeken binnen Nederlandstalige criteria ▼

Feedback

Wanneer de gebruiker op de homepagina een cluster aanvinkt, staat deze op de volgende pagina alleen open. Geef duidelijker aan welk cluster de gebruiker heeft gekozen door bijv. het icoon terug te laten komen of dit cluster uit te lichten.

Geef feedback op de acties van de gebruiker.

Automatisering en telecommunicatie ^

i ☐ Audiovisuele apparatuur

i ☐ ICT-hardware en mobiele apparaten

i ☐ Netwerken, datacenterhardware en telefoniediensten

i ☐ Reproductieapparatuur

i ☐ Tonercartridges

Energie v

Grond-, weg- en waterbouw (GWW) v

Kantoorfaciliteiten en diensten v

Kantoorgebouwen v

Transport en vervoer v

Vervolgstep criteria

Gebruikers gaan verschillend met de criteria om (één op één overnemen of nog wat aanpassen).

Sommigen zien dan ook niet dat er bij sommige criteria nog iets moet worden gedaan, zoals iets invullen.

Een kopieerfunctie bij elk criterium zodat gebruikers eenvoudig criteria over kunnen nemen. Let op, wel met inachtneming van de onderstaande aanbeveling.

Geef (nog duidelijker) aan waar en/of wat er nog van de gebruiker verwacht wordt.

EIS

Minimaal 5% social return is vereist

Toevoegen +

 Sociaal

 Let op! In dit criterium moet u nog een waarde invoeren op de plekken met [X].

bekijk volledige item ▼

Contrast

De hover state van het i-tje moet beter qua contrast. Het i-tje is slecht zichtbaar op/door de groene achtergrond. Hierdoor kan de gebruiker dit over het hoofd zien.

Controleer of het contrast overal goed is.

Met name bij de hover states.

Energie

Elektriciteit

Gas

Uitlijning

Visueel gezien moet op de resultatenpagina de linker tekst in het blok waarin het aantal items worden genoemd verticaal gecentreerd zijn. Door de vaste hoogte van het blok gebeurt dit wel wanneer deze tekst over twee regels gaat.

Tekst op gelijke hoogte met 'print onderstaande criteria'.

28 items gevonden in de productgroep 'Audiovisuele apparatuur'

[Print onderstaande criteria](#)

Twée regels

Op desktop bij de Engelse vertaling staat 'About MVI criteria' op twee regels.

| **Zet 'About MVI criteria' op één regel.**

About MVI
criteria

Give feedback

Teksten

Bij de Engelse vertaling staat er nog een Nederlandse tekst wanneer je hebt gezocht op een trefwoord. Ook is gebleken dat niet alle tekst voor iedereen duidelijk is (zoals directe link)

Controleer alle teksten: klopt het en is het begrijpelijk.

U heeft gezocht op een trefwoord. Hierbij worden de resultaten van alle productgroepen getoond.

[Wis zoekopdracht en toon productgroepen](#)

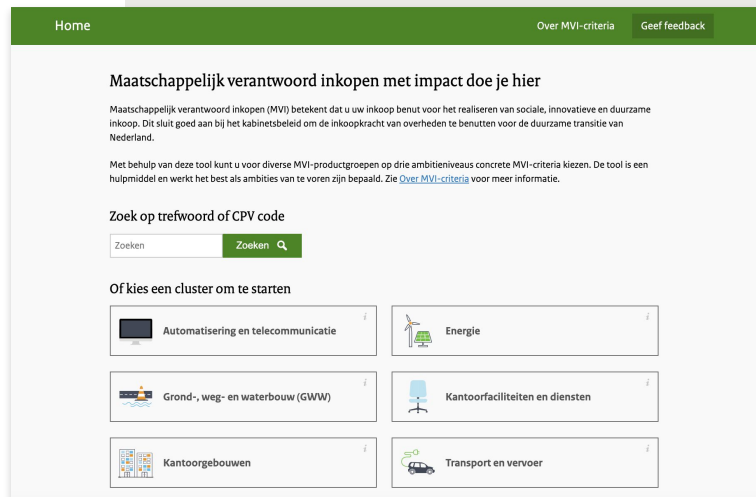
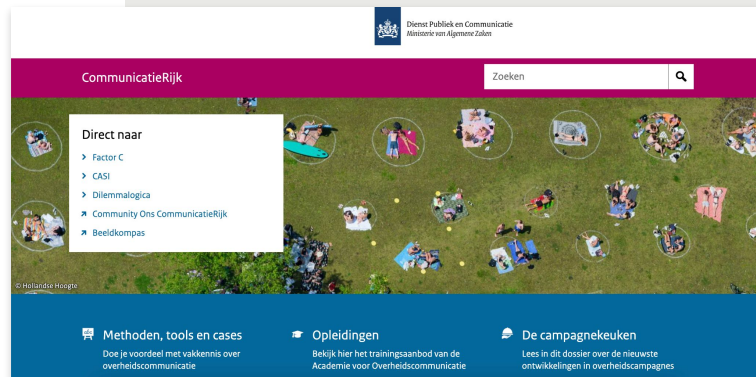
Aanbevelingen

Tips voor de toekomst

Uitnodigender

De homepage kan 'uitnodigender'

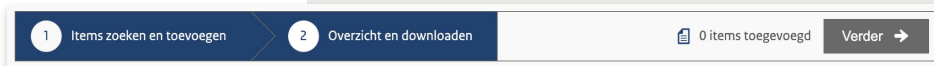
**Maak de homepage uitnodigend zoals
ook bijvoorbeeld te zien is bij
www.communicatierijk.nl**

Vorige/volgende

Ook al heb je geen criteria toegevoegd, het lijkt alsof je naar de samenvatting kan. Je gaat alleen niet naar deze pagina, de huidige pagina herlaadt zich.

Wanneer je geen criteria hebt toegevoegd, zet het doorgaan net zoals de 'Verder gaan' knop uit, of ga daadwerkelijk naar de samenvatting.

Directe link

Bij de samenvatting is het niet mogelijk om een directe link op te halen bij een criteria. Dat dit op de resultatenpagina wel kan, kan zorgen voor verwarring.

Houd vast aan consistentie.

SUG

Onderzoek maatwerk oplossingen voor social return

Toevoegen +

Sociaal

verberg volledige item ^

Suggestie voor de inkoopende organisatie

Maatwerk voor Mensen is de nieuwe werkwijze social return voor de Rijksoverheid. De werkwijze biedt ruimte voor een vormvrijere invulling en de mogelijkheid voor maatwerk. Maatwerk voor Mensen heeft een experimenteel en innovatief karakter en gaat over samenwerking tussen HR, Inkoop en leveranciers om meer mogelijk te maken voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Het streefpercentage is 5% van de totale waarde van opdrachten binnen de categorie/markt/sector. Zie [Maatwerk voor Mensen](#) of de [website van PIANOo](#) voor meer informatie over de werkwijze van het Rijk of toepassingsvarianten van andere overheden.

De verwachting is dat deze aanpak zal leiden tot nieuwe vormen van social return.

Geef feedback

Directe link

SUG

Onderzoek maatwerk oplossingen voor social return

Verwijderen X

Sociaal

verberg volledige item ^

Suggestie voor de inkoopende organisatie

Maatwerk voor Mensen is de nieuwe werkwijze social return voor de Rijksoverheid. De werkwijze biedt ruimte voor een vormvrijere invulling en de mogelijkheid voor maatwerk. Maatwerk voor Mensen heeft een experimenteel en innovatief karakter en gaat over samenwerking tussen HR, Inkoop en leveranciers om meer mogelijk te maken voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Het streefpercentage is 5% van de totale waarde van opdrachten binnen de categorie/markt/sector. Zie [Maatwerk voor Mensen](#) of de [website van PIANOo](#) voor meer informatie over de werkwijze van het Rijk of toepassingsvarianten van andere overheden.

De verwachting is dat deze aanpak zal leiden tot nieuwe vormen van social return.

Geef feedback

Printen

Wanneer je op print klikt download hij een PDF en staat dat dus gelijk aan downloaden. Je zou hier graag direct het print venster willen in plaats van dat je het eerst download.

Maak een duidelijk onderscheid tussen printen en downloaden.

2 items toegevoegd

Downloaden ▾

Print onderstaande criteria

Mogelijke koppelingen

Gebruikers gaven verschillende wensen m.b.t. koppelingen met andere systemen aan. Er zou geïnventariseerd kunnen worden of er daadwerkelijk goede koppelingen/samenwerkingen mogelijk zijn.

Oriënteer naar de mogelijkheden van verwijzingen naar / samenwerkingen met: CPV-codes, Green Deal, MVO Risico Checker.

Op de hoogte blijven

Sommige gebruikers kijken vaak in dezelfde categorie of gebruiken vaak dezelfde criteria. De betrokkenheid van gebruikers kan hier verhoogd worden door gebruikers op de hoogte te houden van updates.

Maak het mogelijk dat gebruikers op de hoogte kunnen worden gehouden van (voor hun relevante) updates.

Beoogde doel

De tool lokt mogelijk uit tot het afwerken van een checklist (puur de lijst afgaan in plaats van zelf na te denken). De vraag is of het één op één overnemen ook bijdraagt aan het doel dat men met de criteriatool wil bereiken of dat er iets moet komen waardoor de gebruiker meer zelf aan de slag gaat.

Ga na of het beoogde doel wordt bereikt of dat de gebruiker meer moet worden aangezet tot actie.

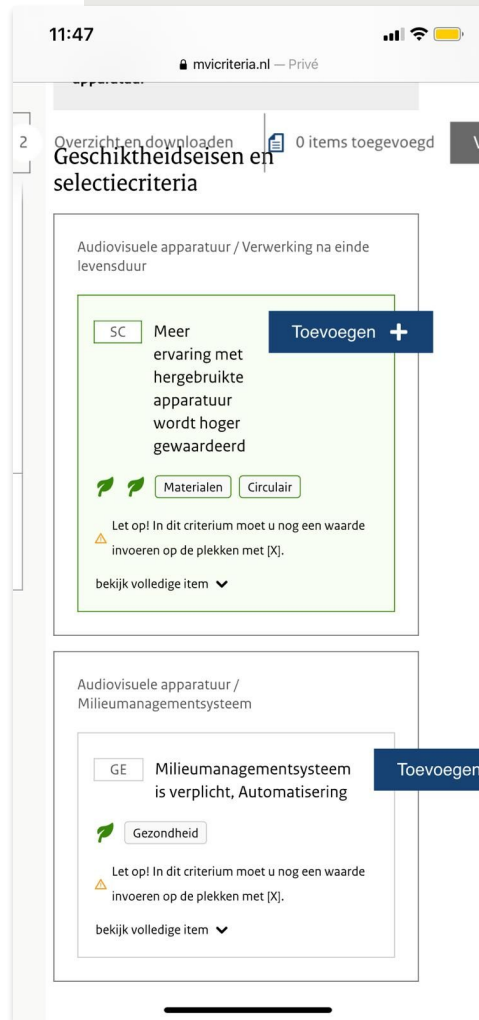
Aanbevelingen

Tips voor de toekomst: mobiel

Content

Content valt buiten de kolommen. Dit zorgt voor een onprofessioneel beeld en maakt het lastig de content en de website te begrijpen.

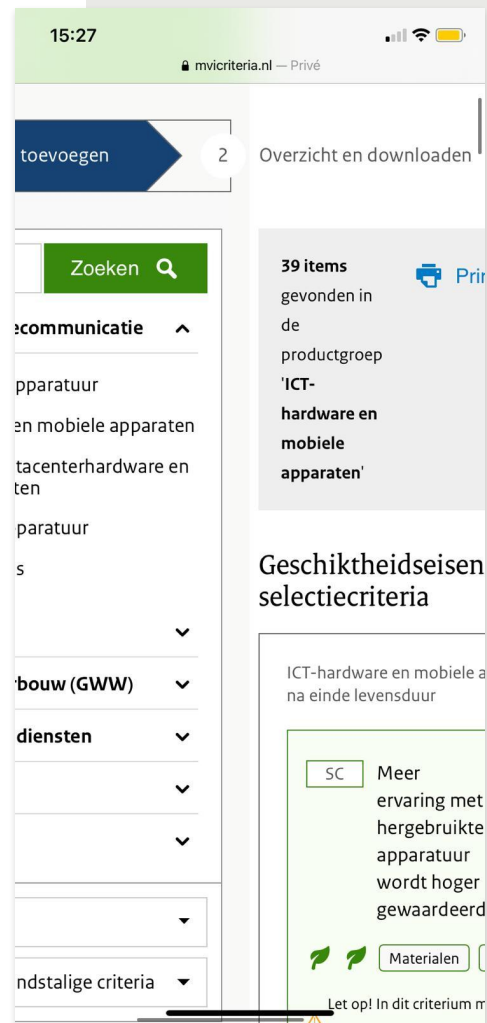
Zorg dat alle content binnen de kolommen valt.

Hoe werkt het

De site is niet voor mobiel geoptimaliseerd. Dit betekent dat de site veel te groot is voor mobiel formaat en de gebruiker van links naar recht en van boven naar beneden moet scrollen om de website te bekijken.

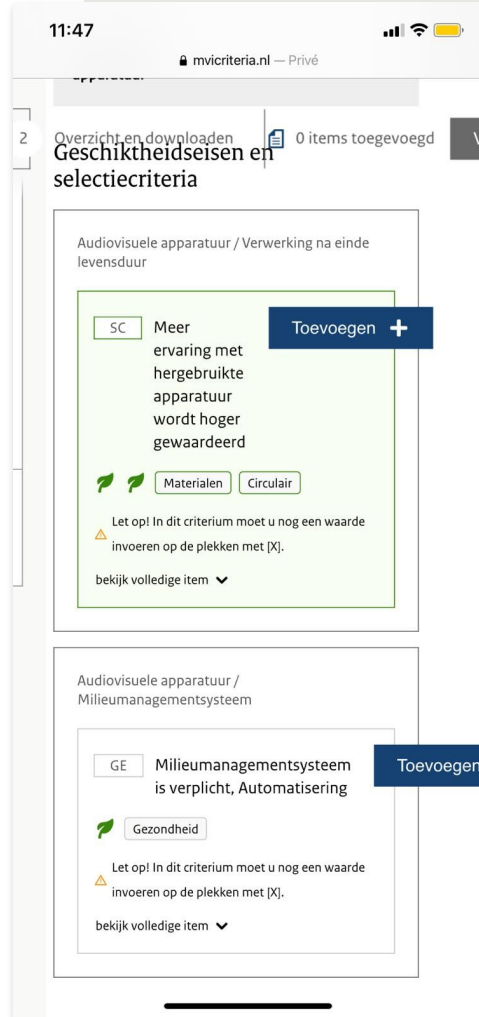
Zorg dat er een mobiele versie komt of de quickwin: geef aan hoe het werkt.

Progressbar

De tekst van de actie/progressbar loopt door de criteria heen. Hierdoor loopt er content door elkaar heen en is het lastig ontcijferen wat er staat.

Zorg dat de balk/kolom achter de actie/progressbar doorloopt wanneer je scrollt.

Over het gebruiksonderzoek

Onderzoeken

De aanbevelingen zijn gebaseerd op de volgende onderzoeken:

Kick-off

Aanleiding van het project en huidige status

Data analyse

Kwantitatief resultaat:
wat geven de cijfers aan

Interviews

Kwalitatief resultaat:
dieper ingaan op alle resultaten en ervaringen

Expert reviews

Verbeteringen vanuit UX en UI perspectief

Poll

Kwalitatief resultaat:
wat geven gebruikers aan

<https://zeroheight.com/907366f23/p/000ca0-gebruiksonderzoek-mvicriterionl>

Voor alle inzichten en
aanbevelingen

Jager&Prooi

Gruttersdijk 22
3514 BG, Utrecht

035 203 12 75
info@jagerenprooi.nl

